

CENTRUL DE MEDIERE ȘI
SECURITATE COMUNITARĂ

ROWL
RURAL WOMEN'S LEADERSHIP

POVESTEA EI- FEMEILE IN COMUNITATILE RURALE INTERETNICE

Carte de interviuri cu femei lider in comunitati rurale
interetnice: com. Patrauti (jud. Suceava), com. Cracaoani
(jud. Neamt) si com. Voinesti (jud. Iasi)

www.eegrants.org

FONDUL
NG
eegrants
European Union
European Union
European Union

Cuprins

CAPITOLUL 1 PROIECTUL SI PARTENERII	pag. 2
CAPITOLUL 2 METODOLOGIA DE LUCRU	pag. 7
CAPITOLUL 3 INTERVIURI	
Elisaveta LACATUS -com.Patrauti, jud.Suceava	pag. 11
Paula ANTOHI - com.Cracaoani, jud.Neamt	pag. 14
Carmen ANDREI - com.Cracaoani, jud.Neamt	pag. 16
Silvia TIUCA - com.Tomesti, jud.Iasi	pag. 24
Giorgeta ACATRINEI - com.Tomesti, jud.Ias	pag. 27
Rebeca NECHITA - com.Tomesti, jud.Iasi	pag. 29
Maricica CIUBOTARU - com.Cracaoani, jud.Neamt	pag. 33
Ramona TATARU - com.Cracaoani, jud.Neamt	pag. 36
Lucretia BURDUJA - com.Patrauti, jud.Suceava	pag. 40
Maria BURDUJA - com.Patrauti, jud.Suceava	pag. 43
Marinela BESLEAGA - com.Patrauti, jud.Suceava	pag. 45
Margareta BURDUJA - com.Patrauti, jud.Suceava	pag. 47
CAPITOLUL 4 REZULTATELE INTERVIURILOR	pag. 50

Capitolul 1

Proiectul si partenerii

De-a lungul vietii experimentam discriminarea pe motive diferite, insa consideram ca fiecare motiv de discriminare apare in situatii diferite - uneori esti discriminata ca femeie, alteori pentru ca esti de alta etnie, esti prea tanara sau ai vreo dizabilitate.

Viata este insa un pic mai complicata si mai nuantata decat atat. Rezultatele pun in evidenta faptul ca femeile din comunitati rurale sarace sau izolate, de etnie rroma sunt cele mai afectate de tratamente diferite/ discriminatorii.

Valorile inregistrate sunt semnificativ mai mari decat cele inregistrate de femei in general, ceea ce arata ca aceste categorii de femei sunt supuse tratamentului diferentiat si pe baza apartenentei lor la alte grupuri care sunt tinta a discriminarii precum etnia rroma, persoanele cu dizabilitati sau persoanele sarace.

Fundatia Centrul de Mediere și Securitate Comunitara, in parteneriat cu Asociatia Societatea Doamnelor Bucovinene si Asociatia Romanian Women's Lobby, isi propun sa spuna intr-un mod unic povestea femeilor din trei comunitati rurale interetnice din comunele Voinesti din judetul Iasi, Cracaoani din judetul Neamt si Patrauti din judetul Suceava, sprijinindu-le sa treaca prin asistenta si suport catre autonomie si independenta in cadrul unei initiative sprijinite de granturile SEE 2009 - 2014, in cadrul Fondului ONG in Romania. Timp de mai bine de un an, incepand din luna iulie

2014, povestea femeilor din cele trei comunitati a fost spusă lumii cu evenimentele care au marcat destinul fiecareia si visele pe care si le-ar putea implini alaturi de comunitate si de cei din jur.

Trecerea de la statutul de persoana vulnerabila la cel de model pentru ceilalti si lider in comunitate s-a facut pentru grupurile de femei din cele trei comune prin servicii integrate, asistare terapeutica, dezvoltare personala a puterii interioare si cursuri de initiere in ocupatia de ingrijitoare la domiciliu. in acelasi timp cele trei organizatii s-au ocupat de promovarea cetateniei active si drepturilor femeii prin dezvoltarea capacitatii de advocacy a grupurilor de femei rrome si romane din mediul rural prin evenimente comunitare si realizarea prezentei carti de interviuri „Povestea Ei - Femei in comunitati rurale interetnice”. Implicarea celor trei organizatii in proiect a avut impact asupra cresterii capacitatii ONG-urilor de asistenta a femeilor la nivel regional si national.

Prezenta carte de interviuri a fost realizata in cadrul proiectului: "Povestea Ei - femeile in comunitatile rurale interetnice", finantat prin granturile SEE 2009 - 2014, in cadrul Fondului ONG in Romania, proiect cu un buget total in valoare de 77.800 Euro, dintre care 70.000 euro contributie din grant.

Parteneri in proiect: Fundatia Centrul de Mediere si Securitate Comunitara (aplicant), Asociatia Societatea Doamnelor Bucovinene si Asociatia Romanian Women's Lobby.

Obiectivul general:

Promovarea modelelor integrate comunitare interetnice de suport pentru femeile victime din mediul rural.

Obiective specifice:

- ❖ Asistarea femeilor vulnerabile din trei comunitati rurale interetnice din judetele Iasi, Suceava si Neamt in integrarea sociala prin oferirea de servicii integrate, asistare terapeutica si dezvoltare antreprenoriala si cursuri specializate in ocupatia de ingrijitoare bolnavi la domiciliu.
- ❖ Promovarea cetateniei active in 3 comunitati rurale interetnice si promovarea drepturilor femeii prin dezvoltarea capacitatii de advocacy a grupurilor de femei rromme din mediul rural prin evenimente comunitare si realizarea cartii de interviuri - „Povestea Ei - Femei in comunitati rurale interetnice”.
- ❖ Consolidarea capacitatii ONG-urilor de asistenta a femeilor la nivel regional si national - prin dezvoltare organizationala.

Locul de desfasurare:

Regiunea Nord-Est

- ❖ localitatea Patrauti, jud. Suceava;
- ❖ localitatea Cracaoani, jud. Neamt;
- ❖ localitatea Voinesti, jud. Iasi.

Grupul tinta:

- ❖ 75 de femei romane și de etnie rroma, cu varsta peste 18 ani, care locuiesc in 3 comunitati rurale interetnice;
- ❖ Cele 3 ONG-uri partenere.

Parteneri in proiect:

Fundatia Centrul de Mediere si Securitate Comunitara www.cmssc.ro este o organizatie

neguvernamentala, independenta si non-profit, infiintata in ianuarie 2000.

Fundatia Centrul de Mediere si Securitate Comunitara - a derulat peste 40 de programe comunitare in care a dezvoltat modele de servicii sociale pentru categorii defavorizate, a promovat o noua legislatie in domeniul violentei domestice (2003, 2012) si a acoperit prin proiecte zone rurale si urbane, 9 judete si 40 de comunitati din regiunea de Nord-Est, utilizand sistemul de Clinica Legala si 10 tipuri de servicii pentru protectia victimelor;

Activitatea CMSC s-a concentrat in mod constant pe introducerea si promovarea de politici comunitare si de initiative legislative; initierea unor campanii de informare in domeniul securitatii comunitare; solutionarea conflictelor prin metode alternative: mediere; negociere; acordarea de sprijin juridic victimelor violentei si abuzurilor; prevenire si interventie in

cazurile de violenta domestica; protectia copiilor si prevenirea abuzurilor asupra acestora; asigurarea securitatii copiilor si a tinerilor, prevenirea delincventei juvenile, educare; formare de scurta durata pentru specialisti din institutii publice si organizatii neguvernamentale.

Prioritatea ultimilor 13 ani a constituit-o introducerea de modele europene si internationale de dezvoltare si securitate comunitara, adaptate necesitatilor si realitatilor regiunilor in care Centrul de Mediere si Securitate Comunitara isi dezvolta programele (zone rurale si urbane, 9 judete si aproximativ 40 de comunitati din regiunea de Nord-Est a tarii).

Pentru prima data in aceste comunitati au fost furnizate servicii sociale integrate, dintre care: rezolvarea conflictelor prin metode alternative; reprezentare in Instanta pentru persoanele ale caror drepturi au fost incalcate, prin utilizarea sistemului de Clinica Legala; 10 tipuri de servicii pentru protectia victimelor; Drama in Educatie si activitati after school.

Cel mai mare impact la nivel national al programelor CMSC l-a avut dezvoltarea unei legi moderne de protectie a victimelor violentei domestice, aprobata de Parlament ca fiind Legea 217 / august 2003, modificata in 2012, precum si cele 4 campanii nationale de constientizare a efectelor nocive ale abuzului fizic (2001) si psihic (2002) asupra copiilor provenind din familii cu comportament violent, atragerea comunitatii in sustinerea persoanelor victime ale violentei domestice (2003) si, nu in ultimul rand, introducerea medierii ca solutie alternativa pentru rezolvarea conflictelor (2003).

Asociatia Societatea Doamnelor Bucovene a derulat, inca de la infiintare (1993) proiecte in calitate de solicitant, cat si de partener, singura sau impreuna cu autoritatile locale: Consiliul Județean Suceava, primarii comunale (Todirești, Panaci, Vicovul de Sus - județul Suceava, Hudești - Botosani), si municipale (Dorohoi - județul Botoșani și Suceava - județul Suceava), precum si cu alte ONG-uri din localitate si din tara.

Membra in Comisia Judeteana de Egalitate de Sanse, se implica in campanii anti-stigma si prevenirea a abuzului asupra femeii si batranilor.

"Femeii rroma - o sansa pentru viitor" s-a adresat catre 12 comunitati rurale din județul Suceava urmarind sprijinirea acestora pe piata muncii.

In plus, membri ai societatii au participat la cursuri de management organizational, management financiar, managementul voluntarilor, scriere de proiecte, managementul resurselor umane.

Organizatia poate face dovada experientei manageriale in proiecte finantate de Ambasada Olandei la Bucuresti, Fundatiile Olandeze, USAID,

bugetul de stat. Societatea Doamnelor Bucovinene este acreditata din anul 2005 de catre CNFPA ca furnizor de formare profesionala, organizand periodic cursuri de calificare in ocupatia de „Ingrijitoare batrani la domiciliu”.

Echipa de traineri are experienta necesara si calitatea de a adapta modul de prezentare a cursului pentru fiecare grup de

cursanti.

Din 1997, Societatea Doamnelor Bucovinene a infiintat un Serviciu de Asistenta Socio-Medicala la Domiciliu pentru Varstnici, co-finantat din 1998 anual cu bani de la bugetul de stat (Legea 34/1998) si in care cursantii pot face practica de ingrijire.

Serviciul este acreditat si functioneaza pe baza unor norme etice si profesionale conforme cu standardele de calitate in domeniu.

Asociatia Ro-manian Women's Lobby - infiintata in 2011, www.dearnetwork.ro reprezinta coordonarea la nivel national in Romania al **European Women Lobby (EWL)**.

Datorita obiectivelor si misiunii partenerului, acela de a lucra pentru atingerea egalitatii dintre femei si barbati, de a promova drepturile femeii in toate sferele vietii publice si private, de a se indrepta catre o justitie economica si sociala pentru toate femeile in diversitatea lor, si de a elimina toate formele de violenta masculina impotriva femeii, asociatia nationala reuneste 16 ONG-uri cu experienta in abordarea integratoare si monitorizarea egalitatii de gen si perspectivelor asupra drepturilor femeii in toate ariile politicilor Romaniei si Uniunii Europene pentru atingerea unei paritati democratice la toate nivelurile si in toate domeniile.

Ca si partener realizeaza coordonarea actiunilor si activitatilor organizatiilor membre ale ROWL ce reprezinta problematica femeilor in relatia cu activitatile efectuate de EWL.

ROWL a sprijinit din 2007 -

2011 -atat in perioada de lucru ca retea informala, cat si dupa 2011, cand s-a constituit ca si asociatie nationala, ca implicarea activa a membrilor sai prin sprijinirea acestora de a activa si a mobiliza membrii sai prin mijloace de informare si lobby pentru resurse, cursuri, dialog sistematic si schimburi, in vederea angajarii in modelarea politicilor europene si nationale, implementarea si monitorizarea legislatiei la nivel national.

Au fost organizate intalniri la ni-vel national, actiuni de lobby comune si au fost trimisi reprezentanti ai ROWL la European Women's Lobby -in vederea participarii la conferinte, workshop-uri, seminarii vizand problematica femeii in toate sectoarele de activitate, si pentru a realiza coordonarea actiunilor si activitatilor organizatiilor membre ROWL ce reprezinta problematica femeilor in relatia cu activitatile efectuate de EWL.

Capitolul 2

Metodologia de lucru

Interviurile s-au realizat în cele trei comunități de implementare proiect, respectiv comuna Patra-uti, jud. Suceava, comuna Cracăoani, jud. Neamț și comuna Voinesti, jud. Iași.

Indiferent de numărul întrebărilor la care au răspuns, toate femeile au povestit de viață ce merita să iasă la suprafață și toate sunt modele demne de urmat, nu numai în comunitățile lor.

Au fost intervievate un număr variabil de 3-6 femei din fiecare comunitate, cu care se lucrase anterior în cadrul proiectului în cadrul workshop-urilor de dezvoltare personală și empowerment, în perioada august -noiembrie 2015.

Interviul a fost structurat după modelul de lucru al W.K.Kellogg Foundation din SUA, care se ocupă de Dezvoltarea leadership-ului, și anume după două "workbooks" privind Grassroots leaders / Lideri la firul ierbii:

a) W.K.Kellogg Foundation, Battle Creek, MI, **Grassroots Leadership Development: Workbook for Aspiring or Current Grassroots Leaders**

b) W.K.Kellogg Foundation, Battle Creek, MI, **A Guide for Grassroots Leaders, Support Organizations, and Funders**

Totodată, interviul a fost structurat pentru a fi, în același timp, atât instrument de colectare a poveștilor de viață cât și de educare și aprofundare a cunoștințelor dobândite în cursul de pregătire informală din cadrul proiectului. Din acest motiv, Ghidul de interviu cuprinde o parte introductivă, cu conceptele de bază privind Grassroots leaders / Liderii la firul ierbii, și propunerea propriu zisă de interviu.

Având în vedere experiențele diferite de viață, am convenit ca femeile intervievate să aibă libertatea de a alege întrebările la care să răspundă, iar persoana care ia interviul să adauge întrebări suplimentare, în funcție de răspunsurile primite.

1. Concepte de bază

Leadership este un cuvânt din limba engleză, care înseamnă în primul rând **conducere** (în sens de activitate de conducere), dar care înseamnă în același timp și capacitatea, abilitatea de a conduce (o organizație, o comunitate). Din acest motiv vom folosi acest termen, *leadership*, mai curând decât cel de „conducere”.

“Nu-i aștepta pe lideri; fă asta singură, de la persoana la persoană”

Maica Teresa

Esenta leadership-ului este auto-conducerea (*self-leadership*)

(*The Drucker Foundation - The leader of the future, Jossey -Bass Inc., Publishers, 1996*)

Aceasta consta in scopuri personale, valori, viziune si curaj. Este caracterul pe care il aduce fiecare persoana rolului de lider si procesului de leadership.

Curaj aici inseamna:

- sa iti asumi riscuri;
- sa faci si spui ceea ce crezi tu ca este drept, mai curand decat ceea ce este convenabil, familiar sau popular;
- sa actionezi conform cu viziunea ta asupra problemei;
- sa recunosti nevoia de invatare si dezvoltare conti-nua;
- sa admiti erorile facute.

Perceperea inechitatii si cautarea excelentei sunt cele doua cauze generale ale dezvoltarii leadership-ului.

Pe de alta parte, principala sursa a schimbarii personale este suferinta.

Liderii sunt foarte vizibili, de aceea devin modele

Lider formal - persoana aleasa sau desemnata oficial sa ocupe o pozitie si care, prin lege, are dreptul de a conduce ceva.

Lider informal - persoana populara, aleasa neoficial drept lider de catre ceilalti, si care - desi nu detine o pozitie - are influenta asupra comunitatii respective si reuseste sa convinga pe cei mai importanti membri ai comunitatii, ca si pe membrii de rand, ca sunt necesare anumite schimbari pentru comunitate.

Diferenta majora dintre liderul informal si liderul formal este data de faptul ca liderul informal **NU detine o pozitie de putere sau de autoritate formala asupra celor care au ales sa il urmeze.**

La nivel de comunitate, tinerii, femeile si conducatorii ONG-urilor sunt considerati, in general, lideri informali.

Liderii sunt poduri care conecteaza oamenii la viitor. Ei nu predica, ei fac, iar credibilitatea lor este data de convingeri, caracter, grija fata de altii, curaj si competenta.

Nu popularitatea inseamna leadership, ci rezultatele obtinute.

Leadership nu inseamna rang, privilegii, titluri sau bani.

Leadership inseamna responsabilitate.

Leadership nu este o pozitie, ci un proces condus de o viziune, iar acest proces este:

- dinamic : prin definitie, liderii te conduc spre schimbare;
- continuu : nu se rezuma la implementarea unui program si nici doar la articularea inspiratiei unei idei marete.

The Drucker Foundation - The leader of the future, Jossey - Bass Inc., Publishers, 1996

Grassroots leaders / lideri la firul ierbii - persoane ce „nu detin niste pozitii tipice/conventionale sau nu fac parte din grupuri locale”.

„Ca lider la firul ierbii, una dintre provocari este sa gasesti sau sa creezi oportunitati de invatare si de lucru in retea/comunitate care sa te ajute sa devii eficient și sa ai succes.”
(**W.K.Kellogg Foundation, Battle Creek, MI, Grassroots Leadership Development: Workbook for Aspiring or Current Grassroots Leaders**, pag. 2)

2. Propunere de interviu

A. Crezi ca liderii la firul ierbii au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

A.1. Contributia ta unica

- Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?
- Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita tie?
- Te gandești sa te implici in ceva concret? In ce anume?
- Ce te motiveaza sa te implici?

A.2. Motivatie si pasiune

- Ce crezi ca-i motiveaza pe alți lideri? Poți da exemple din comunitate, din țara sau din lume?
- Ai facut ceva pentru a intelege motivatiile tale sau ale altora? Ce anume?
- Iti este mai usor sa lucrezi cu oameni ce au aceleași motivatii cu tine? De ce se intampla acest lucru?
- Ce ai putea face pentru a te intelege mai bine si a lucra cu oameni sau organizatii care au motivatii diferite de ale tale?

A.3. Nevoia de sprijin

- Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?
- Ai cautat ajutor? Unde ai cautat? Unde ai mai putea cauta?
- De ce tip de instruire, consiliere sau suport emotional ai avea cea mai mare nevoie acum?
- Care ar fi urmasorii tai pasi in a decide de ce ajutor ai avea nevoie si cum sa il obtii?

B. Ar putea duce investitia in dezvoltarea liderilor la firul ierbii la cresterea bunastarii comunitatii si ar incuraja, totodata, rezolvarea problemelor ei pe termen lung?

B.1. Capacitatea ta de a rezolva probleme

- Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?
- Ce ai putea face diferit pentru rezultate mai bune?
- In rezolvarea problemelor tale ce tin de comunitate incerci sa-i implici

si pe altii, creand astfel oportunitati de dezvoltarea leadership-ului?

- Modul in care rezolvi tu problemele are ca rezultat ca ceilalti sa devina si ei capabili sa-si rezolve problemele in viitor?

B.2. Atragerea altora in initiativa

- Ce faci tu, fie sa identifici, fie sa incurajezi aparitia si dezvoltarea de noi lideri in comunitate?

- Cand faci ceva de folos pentru intreaga comunitate, cum le spui si celorlalti si cum ii poti implica? Functioneaza metoda ta?

- Incerci sa-i implici tinand cont de diversitatea oamenilor?

- Apreciezi punctele diferite de vedere ale oamenilor?

- Poti da exemple de grassroots leaders care au ajuns lideri informali sau chiar formali in comunitatea ta? Daca nu, care ar fi obstacolele in calea progresului lor si ar trebui facut pentru inlaturarea acestora?

B.3. Construirea pe punctele tari ale indivizilor si comunitatii

- Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebato pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

- Cauti aspectele pozitive ale oamenilor si situatiilor si incerci sa construiesti atat pe punctele tari ale tale cat si ale celorlalti?

- Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

- Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

- Te-ai gandit vreodata sa dezvolti o viziune asupra rezultatelor pe care vrei sa le obtii, legat de bunastare si /sau succes? Ai discutat si cu altii

despre asta? Sau, ai vrea sa discuti?

- Care ar fi pasul tau urmator in a identifica si construi pe punctele tari si avantajele oamenilor, organizatiilor si comunitatii?

- Exista un pas urmator in dezvoltarea viziunii tale asupra succesului?

B.4. Activitati pentru schimbarea de politici si de sistem

- Listeaza trei probleme perso-nale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

- Exista vreo organizatie la care sa ai acces si care sa te asiste in evaluarea problemelor tale si planificarea pasilor tai urmatori?

- Esti implicata intr-o actiune sau organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Capitolul 3

Interviuri

Elisaveta Lacatus
comuna Patrauti, jud.Suceava

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Au, au foarte mari motivatii. Eu, de exemplu, pentru ca eu m-am nascut foarte necajita, intr-o familie de oameni saraci, nu am uitat niciodata de unde am plecat. Si de aceea am hotarat in inima mea sa ajut pe cei in lipsa.

In comunitatea aceasta cred ca sunt singura care m-am ridicat un pic, dar nu m-am ridicat la inaltime ca sa nu-i mai vad pe cei de jos. Parintii mei au muncit, m-au purtat la scoala si am iesit invatatoare. Am invatat la scoala din centru, dar niciodata nu i-am dispretuit pe cei care nu aveau mai nimic, chiar daca erau in zdrente, si am incercat sa-i ajut si cu vorba si cu fapta.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Sunt mai multe modalitati. In primul rand multi imi cer parerile, indiferent despre ce este vorba: daca au necazuri, se cearta, au de facut o cerere sau au de mers la politie sau primarie. Vin si-mi spun „Doamna Saveta, am asa ... si asa...” iar eu in limita posibilitatilor incerc sa-i ajut si sa le dau sfaturi. De exemplu pe multe familii le-am inche-

„...eu m-am nascut intr-o familie de oameni saraci, nu am uitat niciodata de unde am plecat...

Parintii mei au muncit, m-au purtat la scoala si am iesit invatatoare. (...) niciodata nu i-am dispretuit pe cei care nu aveau mai nimic, chiar daca erau in zdrente, si am incercat sa-i ajut si cu vorba si cu fapta.”

gat in nou. Erau pe cale de divort si le-am spus „mai aveti o sansa, aveti copil” iar ei m-au ascultat si simt o multumire sufleteasca cand pot sa fac un bine.

Avand serviciu si fara sa am prea mare cheltuiala, ii ajut si cu bani. Daca vad un necajit ii spun „mai, ce ai nevoie” si incerc sa-i ajut. Sau ii ajut cu imprumut. Am dat atatia bani, si uneori nu i-am mai vazut. Ca scrie si in biblie ca daca dai un imprumut sa nu te mai astepti sa-l primesti inapoi. Dar am ajutat foarte multe familii si Dumnezeu mi-a dat sanatate sa pot munci si ajuta.

Am numai un singur copil, si acum ca am iesit la pensie sigur ca nu fac multe cu banii. Stau in casa parinteasca, casa noastra am dat-o la baiat, am patru nepotei si ma bucur de ei.

Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Povestea mea chiar ca este unica pentru ca nu stiu daca este cineva care a rabdat ca mine, care a suferit ca mine, care a ajutat ca mine. Imi place sa ajut si simt o mare placere cand pot sa fac un bine. Cand vine cineva si imi cere ceva si eu nu am, nu am cum atunci, nu pot sa-l ajut, imi vine a plange si zic:

“Doamne, oare nu pot sa-l ajut pe omul asta”? Asa am zis intotdeauna pentru ca am trecut prin foarte multe greutati si am luat o hotarare in fata lui Dumnezeu: intotdeauna cand pot sa fac un bine si nu-l fac inseamna ca fac un pacat, iar daca pot sa fac un bine atunci trebuie sa-l fac din toata inima. Si asta este povestea mea: mi-am dedicat viata pentru a face bine.

Crezi ca te-ai nascut asa sau viata te-a facut asa?

Stiu ca mama mea era o femeie vrednica dar nu putea avea copii. Si ea, nu stiu daca credeti ce spun eu, a postit si s-a rugat la Dumnezeu sa-i dea o fiinta, un copil de parte feminina, ca s-o ajute la batranete. Si Dumnezeu m-a dat pe mine, nu a mai avut copii dupa aceea. Cred ca Dumnezeu m-a tinut pana in momentul de fata prin rugaciunea ei de atunci si m-am nascut, cred eu, cu darul asta, este un har sa ai asemenea motivatii - sa faci bine.

Ce crezi ca-i motiveaza pe alti lideri?

In primul rand, alti lideri, ca sa faca bine, fac tot din felul lor de a fi, buni la inima. Altii fac insa ca sa fie vazuti de ceilalti, sa se dea mari si trambiteaza: „uite, am facut asta si asta” si asteapta sa fie laudati.

Eu nu am nevoie de asta, nu vreau sa fac asta. Eu am multumirea mea sufleteasca, eu stiu cine sunt eu chiar si atunci cand unii ma vorbesc de rau.

Cat a fost de greu sa gasesti oameni cu aceeasi motivatie ca sa faci ceva in comunitate?

Nu a fost foarte greu, vorba mea are greutate in comunitate caci oamenii au incredere in mine, femei, fete, majoritatea au fost elevii mei si vorba mea are greutate in comunitate.

De exemplu chiar presedintele romilor Virgil Pohoata ma ruga sa fiu

lider, dar eu nu am vrut. I-am spus ca eu am meseria mea si ca munca cu oamenii este foarte grea. Nu poti sa te arunci, sa te implici in niste probleme, trebuie sa fii si sever si mai dur in anumite situatii. Si eu nu pot.

Dar pot sa ajut, ca sa pot sa ii ridic am cuvânt, am o vorba, iar vorba mea conteaza.

Sunt invatatoare, am fost 40 ani invatatoare la scoala din centru. Am multe generatii de copii si oriunde ma duc sunt apreciata. Nu spun eu ca sunt cineva, dar vorbesc faptele. Ma bucur, am copii ingineri, si la scoala in centru, si la primarie, am fosti elevi peste tot si eu parca sunt mama lor.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti? Ai cautat ajutor?

Oamenii care m-au ajutat... In primul si in primul rand este fosta mea invatatoare. Abia cand am devenit eu invatatoare mi-am dat seama cum a lucrat cu mine: m-a determinat sa caut incredere in fortele mele proprii, si asa fac la randul meu cu copiii mei.

Si nu cred ca m-a mai ajutat altcineva. Singurele ajutoare mi-au fost munca si parintii. Nu am avut ajutor si nu am cautat ajutor la oameni, numai la Dumnezeu.

De ce tip de instruire, consiliere sau suport emotional ai avea cea mai mare nevoie acum?

La acest moment chiar nu as avea nevoie decat de sanatate. Am 66 de ani, ce sa ma astept, ce ajutor sa mai vreau? Am de toate, multumesc lui Dumnezeu.

Am un singur baiat care este si el invatator, au de toate si ei. Imi doresc sa muncesc cat mai pot si sa mai fac bine altora.

Ar putea duce investitia in dezvoltarea *liderilor la firul ierbii* la cresterea bunastarii comunitatii si ar incuraja, totodata, rezolvarea problemelor ei pe termen lung? Ce ai putea face diferit pentru rezultate mai bune?

Puteam sa fac multe, sa merg la scoala mai departe si sa fiu profesor. Dar eu m-am multumit sa fiu invatatoare si sunt foarte multumita de ceea ce am reusit sa fac pentru copii.

In rezolvarea problemelor tale ce tin de comunitate incerci sa-i implici si pe altii, creand astfel oportunitati de dezvoltarea leadership-ului?

In toata munca mea de invatatoare am incercat sa dezvolt si copiii dar si familiile lor. Sunt multi care au invatat si au mers mai departe, unii au ajuns si in America. Pe toti i-am indrumat.

Si as vorbi de vecinul meu. Vecinul meu este cu patru ani mai mic, cand eram mai mici ne luam la intrecere cine invata mai bine. Cateodata i se parea greu si ii spuneam „Nu trebuie sa te lasi, sa nu spui nicioadata ca nu poti. Daca vrei poti, oricare ar fi sacrificiul.” A devenit lider in comunitate, apoi a ajuns consilier la primarie.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Sigur ca sunt constienta. Pentru ca asa consider, ca am vointa de fier. Ca daca nu ai vointa nu poti sa faci nimic. Multi ma intreaba „cum rezisti”? Rezist pentru ca am un ajutor foarte mare de la Cel de Sus. Daca Cel de Sus imi da putere si ajutor merg mai departe

Cauti aspectele pozitive ale oamenilor si situatiilor si incerci sa construiesti atat pe punctele tari ale tale cat si ale celorlalti?

Da, nu exista om, fiinta omeneasca care sa nu aiba si puncte

bune. Indiferent daca cineva spune ca altcineva este rau, te poti gandi ca este asa poate din cauza vietii pe care o duce, a anturajului sau a mediului. In fiecare om este ceva bun si eu caut sa stau de vorba cu ei si sa scot la iveala binele asta. Le spun „Uite, poti face asa..., si provii dintr-o familie asa... si tatal tau a facut asa... uite, vecinul cutare a facut asa...”

Pe foarte multi - nu spun asta spre lauda mea - i-a facut sa-mi urmeze sfaturile. La noi este biserica aici si ca sa-i determin sa vina la biserica, nu ca sa-i atrag, ci ca sa-i determin prin purtarea mea, prin vorba mea, i-am facut pe multi sa se lase de fumat si de baut si de bataie si de nu stiu ce. Ei atunci spun „daca dumneavoastra m-ati ajutat, eu vin la biserica dvs”. Vin la biserica mea si ma bucur foarte mult ca mi-au urmat sfatul.

Care e cel mai mare succes din viata mea? In mod sigur baiatul meu! Este invatator si Dumnezeu m-a ascultat.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Cred ca da, si ma apreciaza si pe mine ca atare. Oriunde merg, oriunde sunt invitata, ma bucur de pretuirea oamenilor. La multi le-am invatat copiii si ei ma stiu cum ma port.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes?

Cu multi am discutat. Comunitatea s-a marit si la un moment dat nu mai au loc de munca, nu mai au unde sa mearga. Si atunci ii indemn sa mearga la munca in strainatate, caci nu au cum sa se descurce in Romania in prezent si cu atatia copii (unii au si cate 16 copii). Iar ei au mers in Italia, in Franta. Daca va uitati sa vedeti cartierul de vile de aici - au fost plecati, au muncit, au castigat si s-au intors.

Mai sunt si de astia care ne fac de ras, dar cine munceste nu se poate sa nu reueasca.

Listeaza trei probleme personale. Poți identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

Sanatatea - cand Dumnezeu vrea sa-l faca pe om dupa voia lui il trece si prin cuptor ca sa-l faca aur curat...

Am o problema personala si il rog pe Dumnezeu sa ma ajute. Sa ajung

acolo unde m-am pornit eu, as dori ca toata lumea sa ajunga acolo unde m-am pornit eu

Exista vreo organizatie la care sa ai acces si care sa te asiste in evaluarea problemelor tale si planificarea pasilor tai urmatiori?

Nu am o organizatie de acest fel, de fapt am organizatia in care muncesc eu, si acum, la pensie.

Lucrez la o scoala ajutatoare - tot cu copiii - la Mitoc si la Patrauti.

Paula ANTOHI

comuna Cracaoani, judetul Neamt

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Cred ca da. Lider pot fi in propria mea familie, putem fi in comunitate, intr-o institutie, unde sa demonstram intr-adevar potentialul nostru, nu numai intelectual ci si psihic, emotional si moral si etic. Pentru ca a fi lider inseamna sa ne demonstram calitatile noastre de om, in primul rand.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Pot sa va vorbesc din punct de vedere profesional, in primul rand. M-am identificat cu etnia roma la o varsta mai inaintata, dat fiind faptul ca am urmat scoala nu pe un loc al

... **“mi-am dat seama ce pot sa fac e ceva pentru etnia mea: am venit in comunitate, am mobilizat lumea incat sa se recunoasca si sa declare ca sunt romi, sa poata vorbi in limba rromani, sa putem sa ne continuam traditiile”....**

romilor, ci ca si majoritar. Limba este importanta pentru ca s-a uitat in totalitate. Si am mobilizat copiii! Am stiut ca acolo este singura noastra sansa, este mai greu de comunicat cu cei in varsta. Si copiii s-au prins, au recunoscut ca sunt romi. Inainte discriminarea era in primul rand la scoala, iar acum copiii fie nu au mai pus problema discriminariei fie nu s-au mai rusinat ca sunt romi si au inceput sa vorbeasca limba. Am intampinat multe greutati la scoala pana m-am facut remarcata si au vazut profesorii ca sunt un om pe care se pot baza. Scoala a avut imediat beneficii prin faptul ca au aparut burse, au aparut locuri, copiii au participat la concursuri si scoala chiar a fost privita pe plan judetean cu ochi foarte buni, ca avand copii cu calitati intelectuale

remarcabile. Mai multi copii au participat la olimpiade la faza nationala si scoala a fost recunoscuta pe plan national.

In al doilea rand ma refer la planul politic. Eu, facand facultatea de stiinte politice, am fost undeva implicata si pe linie politica. Aici lucrurile nu merg la fel de bine, nu s-au facut pasi importanti. Desi suntem a doua etnie dupa majoritari, nu, nu suntem inca priviti si luati in considerare ca atare...

De sus, de la nivel parlamentar, nu s-au facut pasi remarcabili, incat noi sa spunem „da, intr-adevar reprezentantii, alesii nostri ne ajuta, intr-un fel”. Pentru ca nu trebuie un ajutor, nu ma refer aici la bani, ma refer la ce au facut alte etnii - la maghiari - au scoli si facultati. Ei au un cuvânt de spus atunci când sunt alegeri. Ei reprezinta acea punte în care stabilesc si guvernul, si majoritatea parlamentara si alte chestii. La noi se mai lucreaza la asta. Mai mult, inca este ceea ce nu pot sa accept: am impresia ca pe linie politica nu sunt remarcati cei care au nivel intelectual ridicat. Ma deranjeaza enorm. Când ai un cuvânt de spus, imediat esti dat la o parte si asta pe mine ma deranjeaza.

Crezi ca este o problema identitara, de identitate asumata, sau de nivel de aspiratii?

Cred ca le este mai greu sa recunoasca, sa-si asume identitatea. Unii, cei mai in varsta, au acea nostalgie istorica, cea din al 2-lea razboi mondial.

„De ce sa-mi asum identitatea daca etnia mea nu ma ajuta in nici un fel? Eu am calitati si pot demonstra ca am calitati intelectuale si de tot felul sa fac fata printre majoritari, sa razbesc singur fara sa astept ajutorul de la ceilalti.” Aici cred eu ca este problema mai mare, in asumarea identitatii. Am avut astfel de situatii si la scoala: „Eu arat foarte bine” - se pune si asa problema, cum arati - „sunt destept, mama si tata au situatie materiala, de ce sa recunosc ca sunt rom? Nu, nu recunosc, pentru ca la scoala sau mai departe o sa se auda ca sunt rom si o sa strige dupa mine ca sunt tigan.”

Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Eu lupt pentru asumarea identitatii si pentru a iesi din

aceasta situatie care pare a fi a societatii. Pentru ca, chiar de mici, ei au acel complex de inferioritate si, pe masura ce cresc, asumarea identitatii devine o problema si mai complexa. Dar daca de mici isi asuma identitatea si nu le pasa de cel de alaturi, care ii spune ca e tigan, ma bucura deoarece nu mai devin violenti, nu mai vorbesc urat, trec foarte usor peste toate si nu mai tin manie, nu mai ies pe poarta scolii si capacesc pe altii... asta ma bucura enorm.

Si mai este important accentul meu pe partea intelectuala - sunt copii destepti, ai cu cine vorbi silupt ca ei sa demonstreze tuturor acest lucru. Prima mea generatie a terminat bacalaureatul, l-au luat, au ajuns la facultati si ma bucura enorm. Eu ii consider la fel ca atunci cand erau mici. Iar ei, chiar si acum, imi cer sfatul: "care ar fi facultatea unde as putea sa fac fata? Dvs cunoasteti capacitatea mea de a invata, de a memora, credeti ca as face fata la facultatea cutare"? Ma bucura enorm, nu banii ma intereseaza, nu vreau averi.

Asta ma bucura: ce am reusit sa fac cu copiii romi, asta ma face sa fiu mai

tanara, mai sanatoasa.

Te gandești sa te implici in ceva concret? In ce anume?

Da. Dar doresc in primul rand sa-mi continui studiile, sa fac un master in stiinte politice in legatura cu etnia mea.

In al doilea rand vreau sa fac o echipa aici in comunitate, pentru ca sunt oameni cu care se poate lucra. Trebuie sa faci echipa pentru ca singur nu reusesti si apoi trebuie sa lucram impreuna in toate domeniile: pe educatie, sanatate, pe social si pe politic. Sa realizam ceva, sa se vada intr-adevar ca pornind de la lideri, chiar de la firul ierbii, se pot realiza lucruri foarte foarte importante pentru comunitate.

Nu trebuie sa ne referim doar la „avem bani, putem face”, m-am saturat de asta! Nu! Si noi, atunci cand vrem sa iesim dintr-o situatie proasta, trebuie sa ne gandim ca viata merge inainte si trebuie sa avem speranta. Si cu speranta se poate realiza, dar nu numai, ci si cu lupta acerba a acestui grup tinta - ma refer aici la echipa de oameni care pot ajuta comunitatea.

Carmen ANDREI
comuna Cracaoani, jud. Neamt

Crezi ca liderii la firul ierbii au alte motivatii si nevoi decit cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

In mod sigur da! Liderul de la firul

“Am incercat sa-i multumesc mamei pentru tot ce a facut pentru mine in vederea dezvoltarii mele ca om, ca nivel de educatie. Am vazut intotdeauna in sufletul ei nemulțumirea si dezamagirea vietii sale de-a nu-si fi continuat studiile.”

ierbii se identifica mai usor cu cei pe care ii reprezinta, simte impreuna cu ei, impartaseste mai multe cu cei aflati in nevoie sau in impas.

In ceea ce priveste motivatia, una este

aceea de a crea o lume mai buna pentru propriile progenituri. Pentru mine asta a fost prima mea motivatie. Am trait experiente neplacute vis-a-vis de conditia mea de lider etnic, femeie roma, minoritara religios. Astfel ca, traind numai in minoritate, liderul la firul ierbii invata sa recunoasca resursa, persoana resursa, sa vada potentialul persoanei de alaturi. Si vrea sa o ajute, sa o sprijine sa-si dezvolte acest potential.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Comunicarea si abilitatea, usurinta cu care abordez autoritatile. Dar nu am fost asa, viata m-a invatat sa fiu si sa pot.

Prin ce este unica povestea ta?

Am dorit sa-mi depasesc conditia. M-am nascut intr-o familie de conditie foarte modesta, foarte modesta, dar cu valori bune, caci bunicul meu a fost mentorul meu pana am implinit opt ani, bineinteles ca impreuna cu mama mea. Am incercat sa-i multumesc mamei pentru tot ce a facut pentru mine in vederea dezvoltarii mele ca om, ca nivel de educatie. Am vazut intotdeauna in sufletul ei nemultumirea si dezamagirea vietii sale de-a nu-si fi continuat studiile. La terminarea a opt clase, desi a luat examenul la liceul sanitar, fiind cea mai mare dintre opt frati, parintii nu au avut posibilitati de a o purta in scoala , asa ca au maritat-o la numai 16 ani ...

Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Renuntand la orgolii, devenind suport. Din pacate, nu o data am constat cu amaraciune ca actiunile, eforturile mele nu sunt pretuite asa cum imi doresc, cum ar trebui de fapt. Cei din comunitate nu vor sa vada sau minimalizeaza beneficiul obstei (beneficiu care a existat si exista intotdeauna) prin actiunile mele; nu in-

teleg ca rezultatelor le trebuie timp sa devina concrete. Ar trebui sa fie mai putin orgoliosi sau frustrati si sa realizeze, sa accepte faptul ca tot ceea ce fac sunt actiuni destinate noua tuturor dar da, incepand de la mine (aici ma refer strict la retributia unor mici part-time-uri). Nu am fost ipocrita niciodata. Nu sustin ca nu am avut interes personal, dar a fost doar din perspectiva copiilor mei, din perspectiva mea de mama, a supravietuirii, efectiv. Niciodata, insa, nu am fost o egoista si masura mea de beneficiu a fost in egala masura cu beneficiu pentru semeni, pentru cei pe care-i reprezentam sau pe care ii deserveam, intotdeauna. Doar ca acest beneficiu se numea schita de proiect, plan de actiune, aport in redactare strategii de dezvoltare locala, program de remediere scolara, curs de calificare intermediat sau chiar prestatia de formator in domeniul medierii sanitare sau ingrijitori batrani, intermediere ajutoare de urgenta, informare asupra drepturilor si obligatiilor civice, s.am.d. Am incercat intotdeauna sa fiu eficienta si constiincioasa, sa creez in timp oportunitati egale in ceea ce priveste independenta financiara prin educatie, munca sau prin deschiderea unei activitati independente. In acest sens am incercat infiintarea unui atelier de croitorie, sa creez cateva locuri de munca.

Te gindesti sa te implici in ceva concret? In ce anume?

In prezent am terminat ieri un curs, am fost unul dintre cei sase formatori ai unui grup pe mediere sanitara, este ceea ce stiu eu mai bine sa fac. Am satisfactia ca inca sapte fete din comunitate au beneficiat de formare si sper ca in viitor sa putem sa suplimentam locurile de mediatori sanitari in jude-

tul Neamt. Spun ca sper deoarece am fost coordonator pe mediere sanitara in perioada 2007 - 2012 si, spre deosebire de alte judete - Iasi cu un numar de 38, Vaslui cu 27 si Botosani cu 19, noi, in Neamt, nu am avut decat doar patru locuri de mediatorii sanitari. Intotdeauna am crezut ca aceasta conditie de mediator este intr-adevar un liant de comunicare si de cultivarea increderii intre autoritate, sistem, autoritatile publice din toate domeniile, nu numai sanitare, sau oficii locale si comunitatea de romi, dar si comunitatea dezavantajata in general. Deservesc persoane nerome, aflate in nevoie, fara sa fac deosebire.

Si da, intentionez ca in continuare sa incerc sa scriu proiecte impreuna cu cei pe care-i reprezint, proiecte pe care sa le implementam in comunitatile in care traim pentru copiii nostri, pentru un viitor mai demn si mai frumos.

Ce crezi ca-i motiveaza pe alți lideri? Poți da exemple din comunitate, din țara sau din lume.

Liderul trebuie sa fie intotdeauna cu un pas inaintea celorlalti, astfel incat sa devina un model. El trebuie sa indentifice oportunitati si modalitati prin care cei pe care ii reprezinta sa-si depaseasca limitele, sa-si puna in valoare potentialul pe care el, liderul, l-a vazut la fiecare in parte, ca la randul lor acestia sa simta nevoia de a nu dezamagi. Astfel cred eu ca un lider poate sa capete gir si motivatie pentru mai departe. Motivatia este cheia succesului. Consider ca cea mai mare responsabilitate a unui lider este sa-i motiveze pe cei pe care-i reprezinta sa exceleze, astfel incat toate golurile sa fie umplute. Pentru mine, mai presus de stimulii financiari, sunt motivatiile

psihologice, sufletesti. Sentimentul lucrului facut cu daruire pentru cel de langa tine.

Pentru mine, un model este Nicoleta Bitu, activista roma, o femeie care lupta pentru drepturile si demnitatea femeii rome in societate, pentru recunoasterea si aprecierea valorilor etniei noastre. Este o romnjie desteapta, o femeie care a pus umarul la cresterea noastra personala, a multor activiste rome.

Din lumea politica, atat de murdara, a societatii noastre romanesti...mi-e greu, mi-e foarte greu sa aleg pe cineva din randul politicianilor romani contemporani. Am admirat, pana la un moment dat, parcursul si modalitatea de reprezentare a d-nei Mona Musca. Le apreciez in mod deosebit pe Ecaterina Andronescu si Renate Weber, lideri determinati si verticali, care parca au mai putine de ascuns si mai mult de oferit. Un politician de viitor cred ca este Mihai Sturzu, pe care inregimentarea politica initiala, urmata de dezamagirea traita, se pare ca-l vor determina sa devina si mai bun si mai luptator pentru binele acestei tari. De-am avea zece politicieni ca Sturzu, am putea spera la un stat de drept cu adevarat.

Iti este mai usor sa lucrezi cu oameni care au aceleași motivatii cu tine? De ce crezi ca se intimpla acest blucru?

Sigur ca imi este mult mai usor, pentru ca avem motivatii si obiective comune.

Ce ai putea face pentru a te intelege mai bine si a lucra cu oameni sau organizatii care au motivatii diferite de ale tale?

In astfel de situatii nu preget sa incerc sa-i determin sa accepte o stare de fapt sau un scop, sa caut noi si noi argumente pentru motivul pentru care doresc sa initiez o actiune si formuland cat mai clar obiectivul si

si necesitatea atingerii lui. Imi sustin cu tarie cauza. **Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?**

Da, din fericire. Am fost o binecuvintata, o norocoasa. Am lucrat cu Romani Criss, cu Doctorii lumii, cu SASTIPEN - fratii Radulescu, cei care m-au format, creditat si valorizat la inceputul cariei mele de lucrator social, de activist rom, cu Centrul pentru Resurse pentru Comunitatile de Romi Cluj - Florin Moise; am colaborat cu Habitat for Humanity, Soros Romania, Fondul Roman de Dezvoltare Sociala, Human Dynamics, Agentia Impreuna. Am mai colaborat cu Centrul de Mediere si Securitate Comunitara (CMSC), cu SEF (Sanse Egale pentru Femei), Doamnele Bucovinene, Forumul German, cu Salvati Copiii. De altfel sunt voluntar Salvati Copiii si avem un program in curs de implementare din cadrul campaniei "Zambeste Romana" pentru copiii romi in Vinatori-Neamt. Nu in ultimul rand tin sa mentionez excelenta colaborare cu d-na Maria Petrariu - Primarul din Vinatori-Neamt, un om care iubeste oamenii, fie ei albi sau negri, un om care are o deschidere si o intelegere pentru etnicii romi de multe ori mult mai mare decat a unor lideri romi pe care i-am cunoscut.

- Ai cautat ajutor? Unde ai cautat? Unde ai mai putea cauta?

In egala masura i-am cautat si eu pe cei care m-au ajutat, m-au cautat si ei pe mine! Eram mamica unei fetite de sapte ani cu crize asmatiforme repetate, la fiecare doua saptamani eram internata la Sectia de pediatrie a orasului Tg Neamt. Speram mereu, am crezut mereu in tratarea completa a copilului meu si am luptat sa nu cresc un copil astmatic si cu ajutorul lui Dumnezeu am reusit. A fost motivul pentru care m-am simtit alaturi de casa si atunci stateam noptile si ci-

citeam de la religie pana la informatii din miscarea de romi, care m-au interesat intotdeauna. Asta deoarece am suferit in liceu mult din cauza ca, in clasa a XI-a, s-a aflat ca sunt de etnie roma. Si am avut o nemul-tumire si o razvratire si o intrebare mereu pentru Dumnezeu- „de ce oa-re, Doamne, eu a trebuit sa ma nasc asa, de ce nu m-ai lasat macar cu rationament cat sa accept ce sunt, unde sunt si sa raman acolo”? Dar apoi mi-am spus „Nu e bine sa gandesc asa, in primul rand ca s-a nascut Andreea si apoi Dumnezeu a considerat ca pot sa-mi ajut semenii”!

Prin 1999, eram cumva la curent cu ceea ce facea Nicolae Gheorghe pentru comunitatea roma, dar nu 100%. Nu aveam eu posibilitatea sa ajung la dumnealui, dar in unul din drumurile la spital mi-am depus dosarul la Consiliul Judetean. Ca dosarul meu sa se distinga, am ales un dosar verde si am folosit coli A4 verzi, era culoarea mea preferata. Nu stiam eu de CV, am descris cine sunt, ce cred eu ca as putea sa fac si am subliniat ca-mi doresc neaparat un loc de munca. Asta se intimpla in 1999. In 2000 am fost sunata de cei de la Biroul judetean pentru romi si che-mata la o instruire la mare pentru instructori de limba rromani. Intam-plarea a fost ca nu se simtea bine copilul si nu am putut pleca. A mai durat vreo doi ani si, in 2002 dl. Stoica

Ionel - un buzoian caruia ii datorez mult - m-a cautat din nou: „Uite, mediatorul sanitar din Piatra Neamt intra in concediu de cresterea copilului si avem nevoie de o fata, si eu ma gandesc ca tu esti omul potrivit, asa ca poti veni”. Nu aveam telefon, atunci, dar printr-o cunostinta comuna imi trimetea raspuns. M-am prezentat si am supliniit 20 zile, caci mediatoarea sanitara a venit mancand pamantul, a lasat copil, a lasat tot ca sa nu-si piarda locul de munca. Nu erau alte locuri de munca, insa in acele 20 de zile d-na dr. Adela Bocanet, care coordona programul „Mama si copilul” din cadrul DSP Neamt, a avut posibilitatea sa ma cunoasca, sa afle ce pot sa fac, cat pot sa fac si cat de mult imi doresc sa fac.

Dupa alti doi ani, in 2004, a venit George Radulescu la DSP Neamt cu un program al Doctorilor lumii „Tuberculoza se vindeca”. D-na dr. m-a recomandat lui George, desemnandu-ma totodata sa identific persoane care ar putea face munca de educator sanitar. Am format o grupa de alti cinci tineri, unul dintre ei fiind barbatul meu - pe care a trebuit neaparat sa-l iau cu mine, ca era gelos si suspicios - era un lucru neobisnuit sa plec de-acasa. Asa am fost formati ca educatori sanitari la Sf Gheorghe. Tot George Radulescu a deblocat la Ministerul Sanatatii, impreuna cu Mariana Buceanu, un post de mediator sanitar si le multumesc pe aceasta cale. George Radulescu a umplut un gol cum nu se poate de mare - in 1998 pierdusem un frate - in accident de munca, electocutat - iar in 2004, l-am intalnit pe el. Si in prezent mentinem o relatie profesionala, dar si de prietenie, George Radulescu este fratele pe care l-am pierdut si l-am regasit.

De ce tip de instruire, consiliere sau suport emotional ai avea cea mai mare nevoie acum?

Da, am nevoie de in primul rand de suportul celor care cu care lucrez. Nu ca as fi instruita complet. Dumnezeu pregateste ocazii in sensul acesta, si tot cu ajutorul Lui nu o sa pierd acele oportunitati, dar am nevoie de suportul celor pentru care lucrez. Sunt usor dezamagita in sensul acesta, am o problema: nu ma fac inteleasa? Cei cu care lucrez traiesc cu impresia ca eu castig foarte mult, cand, de fapt, eu traiesc dintr-un salariu minim pe economie cu poprii. Daca nu as gasi aceste contracte ape perioade determinate si cu norme fractionate in diferite programe, am fi la limita subzistentei. Sotul meu este foarte bolnav, iar pensia lui merge strict pentru asistenta medicala si tratament, mai mult decat atat de multe ori mai trebuie sa completez si eu.

Care ar fi urmatorii tai pasi in a decide de ce ajutor ai avea nevoie si cum sa il obtii?

Uneori imi spun „gata, nu mai pot”. Asta din cauza snobilor noi din Romania, care se folosesc de munca celor de jos si reclama, de exemplu, faptul ca „salariul de parlamentar nu-i ajunge decat de coafor” - mentionand ca trebuie completat de sot.

Dar sunt ganduri doar de moment, pentru ca in momentul imediat urmator ma regroupez si o iau de la capat, la fel de determinata si motivata.

In primul rand, anul acesta trebuie sa-mi pregatesc si sa-mi sustin licenta, pe care am amanat-o din cauza lipsei de timp, a contractelor in care eram efectiv prinsa inca de la inceputul anului 2015. Sunt multumita ca am reusit sa termin in conditii foarte bune Facultatea de asistenta sociala.

In al doilea rand, vreau sa indentific

o sursa de finantare pentru continuarea afacerii pe care am initiat-o - Atelier de confectii vestimentare traditionale si stilizate rome. Si pentru toate acestea am nevoie de ajutorul lui Dumnezeu, de timp si de sprijinul si intelegerea familiei.

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?

Pot impartasi iarasi din nemulțumirea din Vinatori Neamt, acolo unde am depus eforturile cele mai mari, cele mai sustinute, in incercarea de a schimba mentalitati - in primul rand - ceea ce este foarte, foarte greu.

Am facut o serie de actiuni destinate comunitatii de romi de acolo, de la educatie la cele de locuire, am inceput cu sanatatea - Tuberculoza se vindeca - si am eradicat-o, in 2006 a fost ultimul caz. Este singura realizare completa.

In rest, am invatat sa accept, sa valorizez rezultate parțiale, sa constat si sa accept - nu neaparat sa ma multumesc, de multumit nu ma pot multumi . Daca am avut actiuni pentru trei-patru familii, doar una si-a insusit indrumarile, informatiile si beneficiile (caci de multe ori au fost beneficii fizice concrete - case, programe de educatie), deci nu a fost asa cum mi-as fi dorit, cam 50-60% realizari. Ma declar multumita insa deoarece, cu voia lui Dumnezeu, am reusit sa am o echipa alaturi de mine, de la primar si pana la asistentul social, educatorul specializat, femeia de serviciu care vroia sa invete femeile sa faca curatenie in baia publica, si chiar m-am bucurat de acest lucru.

Ce ai putea face diferit pentru rezultate mai bune?

Sa fiu mai puțin empatica, mai puțin sensibila, mai categorica, mai autoritara chiar. Pentru ca s-a speculat mult faptul ca sunt mai blanda, ca sunt o pocaita care nu poate lucra decat cu ce ii da voie credinta. Si ar trebui sa fiu

mai odihnita. Sa ma apuc de mai putine lucruri - caci am lucrat si pe educatie, si pe locuri de munca, cum ar fi structurile de economie sociala, pe sanatate.

Ce faci tu, fie sa identifici, fie sa incurajezi aparitia și dezvoltarea de noi lideri in comunitate?

Da, si in proiectul de fata am avut posibilitatea de a identifica persoane resursa, mai ales ca de mult am vrut sa aduc in comunitate programe pentru femei. Imi stiam prietenele si vecinele din copilarie, stiam cat sunt de capabile si frumoase sufleteste si cat de mult sau plafonat desfasurandu-si viata doar in familie. Si doresc in continuare astfel de programe in comunitatea mea din Cracaoani.

Cand faci ceva de folos pentru intreaga comunitate, cum le spui si celorlalti si cum ii poti implica? Functioneaza metoda ta?

Le povestesc despre beneficiile personale. La etnicii mei le povestesc despre beneficii, le vorbesc despre viziunea pe mai departe, despre pasul imediat urmator si incerc sa-i responsabilizez. Tine, sa stiti ca tine acest fel de responsabilizare.

Incerci sa-i implici tinind cont de diversitatea oamenilor?

Noi nu ne diferentiam foarte mult de romani. Chiar daca ei oricand ne vor considera tigani si altfel decat ei, noi avem valori foarte asemantoare cu romanii, si copiii nostri merg la scoala, sunt copii absolventi de studii universitare. Noi, in comunitatea din Cracaoani, am avut intotdeauna oameni cu locuri de munca, am vazut in comunitate oameni care au trait la fel cu ceilalti, mergand la scoala, muncind, planuind.

Poti da exemple de grassroots leaders care au ajuns lideri informali sau chiar formali in comu-

nitatea ta? Daca nu, care ar fi obstacolele in calea progresului lor si ar trebui facut pentru inlaturarea acestora?

Persoanele intervievate anterior te-au mentionat ca grassroots leader/lider la firul ierbii care apoi a devenit lider informal in comunitate, prin infiintarea si conducerea unui ONG.

Iarasi m-am bucurat de munca de echipa in acel program al doctorilor lumii 2004-2007. Eram 18 educatori sanitari pe jud. Neamt, iar eu eram cea mai optimista si mai daruita muncii mele. Asa m-am facut remarcata, nu altfel, erau fete cu potential la fel de bun ca al meu. Faptul ca ma implicam - eu chiar credeam ca pot sa vindec tuberculoza - si s-a dovedit, chiar s-a realizat! Apoi usor, usor am trecut de la informatii strict de sanatate la o educatie pentru deprindere activitati de advocacy si lobby. Mi le-am insusit si am zis ca pot astfel sa-mi ajut comunitatea, asa am ajuns sa reprezint grupul de 18 educatoare sanitare (inclusiv cei doi baieti din grup).

Apoi cei de la Doctorii lumii, prin USAID, au hotarat sa ne ajute sa infiintam un ONG si eram sub umbrela Doctorilor lumii. Si bineinteles ca delegatul pentru toata munca de infiintare, reprezentare, lansare, activare am fost eu, iar asta s-a intamplat in detrimentul copiilor mei. Emanuel incepea clasa I, eram facilitator judetean si plecam prin sase localitati.

Era mult pentru mine, foarte mult pentru mine, eu care eram gainusa din jurul casei, si mergeam sa lucrez cu autoritatile publice locale, primari, viceprimari, secretari, juristi, asistenti sociali, ca sa initiem, dezvoltam planuri de actiune locale - ce n-as fi gandit vreodata in viata. Dar urmam acei

pasi si chiar ieseau, si ieseau lucruri bune - si pe Phare 2006 au fost cateva proiectele ramase in urma zbaterii mele.

Dar asa am ajuns de doua ori la la pat. Era mult peste puterile mele. De exemplu nu stiam sa deschid calculatorul iar Emanuel, care avea sapte ani, neavand niciodata calculator in casa, ma ajuta!

Il trezeam la ora 2 noaptea si-l intrebam „cum sa fac aici”? un copil care nu a avut niciodata calculator - si el imi arata cum sa fac... (pentru ca in fiecare zi de luni la ora 11, timp de 7 luni, trebuia sa trimit raport de activitate, schita de proiect, procese verbale pentru intrunirile de lucru cu consiliile locale din sase localitati din judet, planuri de actiune si strategii de dezvoltare pentru romi).

Asa am inceput sa lucrez... totul este sa vrei sa te completezi, sa inveti mereu si mereu. Asa iti depasesti limitele, asa te realizezi, asa poti indruma pe altii sa faca.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Asta se vede dinafara, ca sunt constienta de punctele mele tari. Eu, de fapt, sunt foarte constienta de punctele mele slabe, sunt o complexata si trebuie sa mai invat sa vad si partea pozitiva. In schimb, ma cunosc destul de bine si folosesc la maxim toate cele cu care m-a inzestrat Dumnezeu.

Cauti aspectele pozitive ale oamenilor si situatiilor si incerci sa construiesti atit pe punctele tari ale tale cit si ale celorlalti?

Intodeauna am identificat si am construit apoi pe persoanele resursa, am lucrat pentru a-i implica, i-am facut sa-si doreasca sa faca.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Daca ar fi fost constienta, ar fi pretuit si ar fi fost suport, nu numai pentru mine, ci pentru toate persoanele resursa de la noi. Din pacate, nu pot sa spun ca mi-a fost suport, eu sufar in felul meu si am invatat sa depasesc situatii mai putin placute.

In ultimul timp insa, trebuie sa spun ca ma bucur de pretuire din partea mai multor persoane cu care sau pentru care am lucrat. Este o satisfactie grozava.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Despre bunastare am mai discutat, dar despre succes...In Romania noi nu prea avem nici respect si nici cultura pentru invingatori.

Niciodata nu am discutat despre invingatori si despre succes, sunt mult mai usor acceptate discutiile despre bunastare si procese de imbunatatire. Deocamdata lucrez cu acesti termeni.

Care ar fi pasul tau urmator in a identifica si construi pe punctele tari si avantajele oamenilor, organizatiilor si comunitatii?

Incepand cu 2013 am pus pe hartie ideea unui atelier de croitorie. Prietenele, vecinele, colegele mele au lucrat in ateliere, fabricute, din zona si stiam ca au dexteritate.

Patru dintre femeile din Vanatori se pricep foarte bine la confectiile traditionale. Dar nefiind curent, se luca de mana, se croia cu dintii. Si Dana, o **romnjie** de neam caldaran din Vinatori, a lucrat la primele comenzi pe care le-am avut prin Romano Boutique.

Este cat se poate de priceputa, efectiv poate lucra de mana, croieste cu dintii.

Acum este mediator sanitar in formare, am reusit sa o inscriu in cadrul unui proiect al INSP si SASTIPEN, cu derogare de studii. Vreau sa-mi ia locul, atunci cand imi voi echivala studiile ca si asistent social.

Listeaza trei probleme personale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

Sunt mereu in criza de timp, am nevoie de o echipa cu care sa lucrez din si pentru Cracaoani (cel putin asa cum am in Vinatori-Neamt) si o stare de sanatate mai buna.

Esti implicata intr-o actiune sau organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Da, este vorba de Asociatia Centrul de Dezvoltare Comunitara Neamt.

Silvia TIUCA
com.Voinesti, jud.Iasi

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Cred ca ii intereseaza si fac ceva din dragoste pentru comunitate. Pentru ca daca lui ii place sa fie, de exemplu, un om cuminte, un om bun, un om gospodar in comunitate, daca vrea sa fie vorbit de bine, atunci ar vrea ca si altii sa fie tot la fel ca el.

Si cred ca au nevoie sa fie dati de exemplu in comunitate.

Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Eu vreau sa fac ceva si sa fie cat mai bine si o viata cat mai buna in comunitate.

Si pentru asta ma dau exemplu pe mine, vreau sa fiu eu o lumina, sa fac fapte ca oamenii sa vada. Pentru ca nu ajunge sa te uiti, trebuie sa si vezi. Vreau si ii invat pe tineri sa faca asa acum fac si eu. Si daca voi pleca din viata, sa raman un exemplu pentru ei si sa spuna „m-a invatat Mama Silvia, daca nu era ea nu stiam asta”.

Sunt inconjurata de tinere, sunt multe pe strada mea, le invat sa-si educe copiii, le invat cum sa se poarte cu sotul, dar nu numai asta. Le

“ Cred ca Dumnezeu mi-a dat minte si o intelepciune sa pot sa-i invat si pe altii ceea ce am invatat eu. Nu numai de la cursuri, ci si de la viata. Caci viata te invata...”

Invat cum sa se poarte in comunitate, sa stie sa vorbeasca cu oricine, pana la presedintele tarii si oriunde s-ar duce, oriunde unde traiesc, sa lase loc de buna ziua.

De ce vorbim noi despre motivatie si pasiune, de ce ne gandim noi, femeile, la motivatie si pasiune cand vrem sa facem ceva?

Pentru ca avem nevoie. Avem nevoie ca sa ne invatam una pe alta, sa luam un sfat una de la alta, ca un sfat prinde foarte bine oricui. Chiar daca eu stiu ceva, cand aud ceva nou mi se pare ca e ceva mai bun si invat de la alta femeie.

De ce punem noi pasiune in tot ceea ce facem?

Pentru ca avem nevoie si ne place ca, atunci cand facem ceva, sa facem cu dragoste si din toata inima. Nici mancarea nu iese buna daca nu o faci cu dragoste!

Ai facut ceva pentru a intelege de ce fac altii anumite lucruri in comunitate, ce ii motiveaza?

Unii fac ceva ca sa fie vazuti in sat de bine. Dar unii fac si pentru mila altora, pentru binele altora si al nostru - ca sa fie comuna frumoasa, sa fie pusa in randuiala dupa voia lui Dumnezeu, sa nu fie in sat batjocura, sa nu fie satul vorbit de rau, sa nu fie multe lucruri rele aici, in Slobozia.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura

ce te dezvolti?

Da, am gasit. De exemplu chiar cursul dumneavoastra. Chiar daca sunt in varsta, am venit cu drag si mi-a placut foarte mult. Nu am venit pentru premiu, si am spus de la inceput „daca nu pot intra la curs cu adeverinta mea de la scoala, eu tot voi veni.” Pentru ca imi place sa invat niste lucruri noi, ca sa pot apoi sa-i invat si pe altii.

Imi place sa-i invat pe altii si am mult tineret langa mine, care nu sunt rudele mele. Imi place sa-i invat binele, sa fie oameni civilizati. Trebuie sa invete sa comunice si sa fie civilizati.

Dar nu-i invat numai pe copii si tineri. Li invat si pe cei mari. Atat pot sa fac eu pentru mine si pentru comunitate: sa-i invat pe cei mari cum sa comunice cu copiii, cu vecinii, sa-i invat sa nu vorbeasca urat. Pentru ca sunt inca multi care nu comunica bine, unii vorbesc marsav din gura, blestema copii.

Cred ca Dumnezeu mi-a dat minte si o intelegciune sa pot sa-i invat si pe altii ceea ce am invatat eu. Nu numai de la cursuri, ci si de la viata. Caci viata te invata...

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?

Am avut foarte multe probleme, daca ar fi asa as scrie un roman. Am fost 16 copii, unul a murit, si au ramas 15 in viata. Eu am fost al doilea copil, sora mea era la bunica mea, ea a crescut-o, deci am ramas eu cea mai mare in casa. Si nu am putut sa merg mai departe, ca nu avea mama posibilitati sa ma dea la scoala si a trebuit sa am grija de ceilalti ca mama sa munceasca. Tata a fost betiv, cand era baut tipa, iar noi stateam cu frica. Mama a muncit sa poata sa ne creasca pe toti. M-am casatorit de tanara, la 16 ani am avut prima fetita - nu mi-am dat sea

ma ca-i casatorie, credeam ca este o gluma. Dupa aia mi-am dat seama, dupa ce am nascut prima fetita.

Parca imi este greu sa va spun... Am avut o viata foarte grea. Sotul meu ... si in ziua de azi nu-s asa multumita de el, pentru ca... nu zic ca nu a muncit, dar ... a fost un tata mai dur. Iar eu am crescut 11 copii. Dumnezeu mi-a jutat. Am citit Scriptura, am vazut cate a facut Dumnezeu pentru mine si am devenit ascultatoare. De atunci sunt mai puternica si trec peste orice obstacol.

Ca din 11 copii, nu toti au fost la fel. I-am avut pe Rebecca si pe Daniel premianti, se duceau flamanzi la scoala, si fara bani, si ma durea sufletul ca mama. Si mi-a fost greu.

Cu altii insa am necazuri, cu unul am necazuri chiar acum. Nu asculta, raspunde la parinti ... Dupa ce l-am cunoscut pe Dumnezeu eu nu mai blestem, nu vorbesc urat, nu spun minciuni si asa ii invat si pe copii, asa i-am educat. Cat au fost mici au inteles, dar cu televizoarele, cu telefoanele si cu pornografiile pe telefon, copilul asta s-a mai derutat si nu ma mai inteleg cu el ca atunci cand era mai mic. Chiar poate ca nu am o zi sa nu am lacrimi si sa nu plang pentru el. Dar pe urma Dumnezeu imi da putere si imi arat dragostea pentru copil, ca sa pot sa-l aduc la adevar. Si nu vreau sa-i fac ceva sa-l doara tare, doar din cuvinte vreau sa-l invat. Li multumesc lui Dumnezeu ca mi-a dat intelegciune si ma intreb cum de mai am atata putere, dupa atatea incercari si atata suferinta.

Necazurile sunt pe oameni, dar v-ati dat seama ca ati crescut acasa, printre atatia copii, unul cu un mare potential de lider, cum este Rebecca?

Da, am inteles si sunt foarte multumita de Rebecca si de Daniel.

Rebecca este al 7-lea copil, dar este pe primul plan in inima mea, dupa

Dumnezeu. Este inteleapta, desteapta, nu stiu de unde-i vin cuvintele pe care mi le spune. Cand sunt in suferinta ma ajuta.

Ce faci tu, fie sa identifici, fie sa incurajezi aparitia si dezvoltarea de noi lideri in comunitate?

Am multe tinere in vecini, ele cand au o problema vin la mine, mi-o spun si eu le vorbesc. Si le prinde bine un sfat si o incurajare de la „sora Silvica”. Asa imi spun fetele tinere, „sora Silvica”. Vin pentru orice la mine, de exemplu cand se cearta cu sotul.

Cand plec la lucru si lipsesc mai mult timp se plang ca este pustiu aici.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Sunt constienta ca pot si sunt tare pentru ca vad ca sunt in picioare. Dumnezeu lucreaza in mintea mea si ma intereseaza si merg inainte.

Am 53 de ani si 50 de nepoti. Sunt foarte multumita de ei, mai ales de ai Rebeccai, care ma iubesc foarte mult. Asta-i bucuria mea cu nepotii, cu copiii.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Da, mai nou se face ceva pentru oameni in comunitate. Caci oamenii sunt primele puncte tari ai comunitatii. Si pentru oameni s-a facut sosea, s-au pus becuri - avem acum lumina pe strada. Dl Acatrinei, consilier la prima-

rie face foarte mult pentru oameni. Oamenii il asculta.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Vorbim acum, cand este mai multa bunastare. Avem autobuz, avem cosuri de gunoi si becuri pe strada. Li multumesc lui Dumnezeu pentru asta. Primarul, primaria ne-au ajutat si avem acum o viata mai buna in comunitate.

Dar pentru mine e inca greu pentru ca nu am pensie, nu am lucrat, am crescut copiii. Dar Dumnezeu o sa se ingrijeasca si de mine.

De trait am trait din alocatia la copii, iar sotul meu s-a mai ocupat cu fier vechi si a muncit pe unde a gasit. Eu merg la cules struguri, dar sunt bolnava, am fost operata la cap de trei ori si mai am si alte probleme de sanatate.

Cu banii de la struguri am facut curat in casa, am schimbat o usa, m-am aprovizionat pentru iarna, am luat lemne... Banii s-au dus dar Dumnezeu va avea grija.

Listeaza trei probleme personale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

- As avea nevoie de pensie, cat de mica, caci nu mai pot munci. Asta cred ca este o problema pentru toate femeile de la tara. Aici comunitatea nu are ce sa faca, aici ar trebui guvernul, parlamentul sa aiba grija.
- Sanatatea
- Si ar mai fi niste probleme, dar le las pe mana lui Dumnezeu.

Giorgeta ACATRINEI

Com. Voinesti, jud. Iasi

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider? Ce v-a motivat sa ne dati acest interviu?

Eu dau acest interviu pentru ca sunt pasionata de mai multe lucruri, sunt o femeie foarte ambitioasa si hotarata. Si sunt o luptatoare. De multe ori copiii mei imi spun "mama, tu chiar esti o luptatoare" si sunt mandri de mine. Pentru ca am tras multe probleme, unele grele de tot, multe necazuri au fost peste mine, dar nu m-am lasat doborata.

Si mai dau acest interviu pentru ca noi avem ceva de aratat. Noi, femeile de la tara putem sa facem ce fac altii. Dar mai ales noi facem ceva original si adevarat. Si aici la tara este realitatea: tot ce facem si cum traim noi la tara este cat se poate de real si adevarat.

Te gandești sa te implici in ceva concret? In ce anume?

De mic copil pasiunea mea a fost sa fiu invatatoare. Am visat sa fiu invatatoare. Stiu limba rromani, parintii mei au fost lautari si stiau limba rromani. Imi placeau dansul si sa cant, dar imi placea si sa scriu, scriam toata ziua pe unde apucam, desenam.

Am invatat si am terminat liceul Emil Racovita, as vrea sa dau si bacalaureatul, dar este greu la

"Povestea mea este despre mine si problemele mari pentru care am luptat si pe care le-am depasit. Ce vedem la televizor e una, si viata e alta, pentru ca problemele noastre sunt mai grele. Noi avem probleme cu familia, cu casa si cu viitorul nostru.

Iar realitatea femeii de la tara este mai importanta decat ce se vede la televizor si se aude la radio."

varsta mea. Dar vreau asta, pentru ca vreau sa-i invat pe copii limba rromani.

Pentru ca sunt romi rudari, care nu stiu limba. Ei spun ca sunt romi, dar nu si cunosc limba si vreau ca ei sa nu-si uite radacinile, sa-si pastreze traditiile.

Ce te motiveaza sa te implici? Sa faci ceva sa fie viata mai buna?

Eu am dorinta si am si asa o putere sa-i ajut pe altii. Unii se mai ajuta singuri, dar altii nu se pot ajuta si eu atunci ii ajut cum pot si cu ce pot.

Ai cautat ajutor? Unde ai cautat? Unde ai mai putea cauta?

Gandul meu este sa ajung la presedintele romilor, Nicolae Paun, de la Bucuresti, am luat legatura si cu doamna Elena Motas, consilier pe probleme de romi la Prefectura Iasi, si acum astept. Astept, eu cred ca asta este sansa mea si astept.

Dar in primul rand ajutorul este de la Dumnezeu, apoi este de la sotul meu. Am un sot minunat care iubeste copiii, iubeste comunitatea, iubeste problemele mele si ma ia in serios, am un sprijin in el. Si am un sprijin si de la doamna Elena Motas.

Comunitatea cum priveste ceea ce vrei sa faci, faptul ca vrei sa-i inveti limba rromani?

Am luat legatura cu parintii, chiar si cu copiii, pentru ca am fost si asistent educator din partea romilor, am lucrat doi ani. Si in acesti doi ani am luat asa o dragoste foarte mare

pentru copii, chiar si romi si neromi.

Si mi-a placut si gradinita, am fost cu doamna educatoare la gradinita si am invatat si despre ceilalti copii, care nu sunt romi. Si am vazut cum trebuie sa te comporti in fata copiilor, ce trebuie sa inveti ca sa stii sa te comporti in fata copiilor.

Am luat legatura cu foarte multe persoane si este bine, lumea a inteles ce vreau sa fac, putem sa incepem lucrarea.

Cand faci ceva de folos pentru intreaga comunitate, cum le spui si celorlalti si cum ii poti implica? Functioneaza metoda ta?

Ii chem la mine, chiar la mine acasa s-au facut cateva cursuri si le-am explicat foarte multe. Unele persoane nu au ascultat, dar multe au ascultat si le-a placut foarte mult ca le dau un indemn, le dau o vorba dulce, sa inteleaga toata lumea.

Suntem de la tara si suntem la tara, vocabularul nostru este mai simplu. Nu stim noi a vorbi prea multe, vorbim cu cuvinte de la tara, cu putine cuvinte, dar ne place un pic si bun!

Poti da exemple de lideri la firul ierbii care au ajuns lideri informali sau chiar formali in comunitatea ta? Daca nu, care ar fi obstacolele in calea progresului lor si ce ar trebui facut pentru inlaturarea acestora?

Da, este sotul meu. El a muncit mult, a pornit de jos. Cumpara si vindea lucruri, mergea prin sate cate o saptamana. Iar eu stateam acasa cu copiii, aveam sase copilasi, mergeam la magazine si cumparam pe datorie si el cand venea acasa platea. Noi ne-am ridicat de la oi, am vindut lana, vindut branza. Ne-am ocupat si de casa.

Dar nu numai ca a fost gospodar si pentru familie, i-a pasat si de oamenii din jur, a vrut sa-i ajute si a ajuns consilier.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati,

abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Da, eu sunt constienta ca sunt ambitioasa si hotarata. Si, cateodata, oamenii ma inteleg ca sunt puternica, le place cum sunt. Si sunt si muncitoare. Pentru casa si pentru copiii mei chiar si la padure mergeam si culegeam si mergeam la oras si vindeam si veneam acasa la copii si le aduceam mancare seara. Nu am avut nici curent electric. Si dupa multi ani am reusit.

Si am si puterea sa dau un ajutor catre ceilalti, care nu se pot ajuta.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Comunitatea noastra este mare, Slobozia este al doilea sat ca marime din comuna. Numele ei vine de la eliberarea robilor tigani, robii de la manastiri.

In comuna au inceput schimbari in bine, schimbari in legatura cu comunitatea. Am inceput sa ne mandrim cu oamenii mari care s-au nascut in comuna Voinesti. Ne mandrim si cu cei care au ramas acasa si muncesc sa ne faca viata mai buna, cu primarul, cu sotul meu, care este consilier la primarie.

Ne mandrim cu copiii, si romi si neromi, din Slobozia, care invata. Avem si gradinite.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Da, am vorbit despre bunastare. Sotul meu este consilier local si se lupta pentru comunitate, lupta sa rezolve problemele oamenilor. Vrem sa avem toti o viata mai buna si pentru asta facem totul cu sprijinul multor persoane. Dar nu ajunge asta intotdeauna, este nevoie si de bani.

Despre succes nu prea am vorbit, dar visul meu este sa ajung profesoara de limba rromani si daca voi reusi va fi un succes al meu. Dar si

al sotului meu, caci sotul meu ma sprijina in tot ce fac.

Vreau ca in comunitate educatia sa fie pe primul plan si este pe primul plan si in familie, m-a bucurat cand copiii au luat premiu. Avem o fetita in cl. a X-a la pedagogie, vrea sa ajunga invatatoare. Si asta va fi un succes al nostru.

Listeaza trei probleme personale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

- Sanatatea este pe primul loc - am mari dureri de cap.
- Educatia copiilor - vreau sa realizez educatia copiilor, sa-i ajut sa ajunga ce vor ei.

Esti implicata intr-o actiune sau

organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Inca nu avem o organizatie in Slobozia, nevoile de asigurare a traiului sunt atat de mari incat oamenii nu se implica.

Dar avem initiative sa facem ceva, avem educator scolar si sotul meu ajuta si el cat poate.

Ai un mesaj pentru toate femeile din tara si pentru cei care vor rasfoi aceasta carte?

Toate femeile rome si toate femeile de la tara sa fie luptatoare, sa fie ambitioase si sa se increada in ele. Bunul

Dumnezeu le ajuta in fiecare moment, dar trebuie sa se increada in ele.

Rebecca NECHITA
com. Voinesti, jud. Iasi

“Am probleme de foarte mult timp si cred ca singura solutie ar fi sa depinda totul de mine, sa inceapa totul - adica schimbarea - de la mine. (...) Cred ca nu trebuie sa lupt singura, un om nu poate lupta singur. Nu pot lupta singura, as vrea sa fiu ajutata. Dar daca nu se poate si nu este alta solutie, atunci lupt singura.”

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Depinde si de ce vor sa faca, avand in vedere situatia in care se afla. Cred ca ceea ce vor sa faca fac cu mai multa putere, cu drag, cu dragoste si au o putere de a lupta. Liderii la firul ierbii stiu unde se afla si unde vor sa ajunga. Important e ca cineva sa-i asculte, sa le dea voie sa-si spuna punctul de vedere.

In ceea ce ma priveste pe mine, sincer, eu nu am avut sanse sa fiu ascultata, dimpotriva.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Ca sa pot contribui in comunitate ar trebui mai intai - si as vrea - sa fiu ascultata. Ar fi foarte, foarte multe lucruri de schimbat aici. Eu mi-as dori foarte foarte mult sa ajut la educatia copiilor, la educatia femeilor. Stiu ce inseamna si prin ce trec femeile de la

sate. Nu au fost ascultate si acum au de suferit.

Totul e greu, dar nu imposibil si ar fi doua puncte principale: mai intai educatia femeilor si apoi sa fim ascultate si tratate nu dupa felul cum aratam, ci dupa felul in care gandim.

Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Am 22 de ani si sunt mama a trei copii, in curand vine si al patrulea. Imi este greu, dar nu imposibil, incerc sa lupt, sa fiu un exemplu in primul rand pentru copiii mei. Si apoi pentru comunitate.

Desi sunt atat de tanara, am trecut prin probleme foarte mari, care insa m-au maturizat. Am visat sa ajung avocat sau medic, sa ajut oamenii. Viata a luat insa alta intorsatura dar, totusi, nu as putea spune ca regret asta chiar foarte mult. Am ceva foarte minunat: copiii si sotul.

Si incerc sa-i ajut pe altii si lupt pentru altii, de exemplu pentru sora mea. Vreau sa-i arat ca nu e bine sa se casatoreasca devreme, ca cele mai importante lucruri pentru viata sunt educatia, sa creada in ea si sa lupte.

Spuneai ca ai avut probleme foarte mari. Cum ai mers mai departe?

Sincer, rugindu-ma la Dumnezeu, singurul care mi-a dat putere. Dar si sotul si parintii au fost alaturi de mine. Am putut sa merg mai departe deoarece mi-am iubit copilul. L-am nascut cu probleme foarte grave. La 17,5 ani aveam un copil cu probleme. Cu alte cuvinte eram "un copil cu copil" in loc sa am deja niste studii facute si sa fiu in alta parte. Am mers mai departe din dorinta a de a demonstra ca pot, mai ales medicilor. Pentru ca toti ma aratau cu degetul, toti ma tratau foarte, foarte urat.

Copilul este bine, acum?

La acest moment copilul nu e chiar bine.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?

Nu stiu ce sa zic, am mai primit ajutor. Odata cu problemele din toate partile, Dumnezeu mi-a trimis si ajutorul, mi-a deschis o portita de iesire.

Am si o prietena foarte foarte buna - Elena. Ma mandresc cu ea. Ma ajuta, m-a facut sa inaintez, sa fac urmatorul pas.

Pe de alta parte, cursul acesta m-a ajutat sa am mai multa incredere in mine. Mi-am facut prieteni noi, discutam, tinem legatura intre noi. Acum ma simt importanta.

Ai cautat ajutor? Unde ai cautat? Unde ai mai putea cauta?

Mi-as dori foarte mult sa-mi continui studiile, stiu ca niciodata nu-i prea tirziu. Cand eram la scoala din asta traiam, cartea facea parte din viata mea. Nu pot trai fara carte, iar acum sunt invatatoare pentru copiii mei.

Mi-as dori sa-mi termin studiile, dar nu stiu daca voi reusi. Foarte curand voi avea patru copii si imi este greu. Ar trebui sa fiu ajutata de mai multi, poate si sustinuta mai mult si de mai multi, adica de familie.

Ar putea duce investitia in dezvoltarea liderilor la firul ierbii la cresterea bunastarii comunitatii si ar incuraja, totodata, rezolvarea problemelor ei pe termen lung?

Cu siguranta ca daca s-ar investi in tinere femei si in femei, ca lideri la firul ierbii, ar creste bunastarea noastra, a tuturor. Ar creste, in primul rand, bunastarea copiilor, apoi a familiilor lor si a intregii comunitati.

Important este ca femeile din comunitate sa aiba incredere in ele. Multe si-au pierdut increderea in ele

din multe motive. Unde merg, toti le maltrateaza verbal, fug de ele, incat s-au inchis in comunitate

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?

Faptul ca stam acum de vorba inseamna ca stiu sa-mi rezolv problemele.

Cu siguranta viata e grea, dar depinde...important este sa avem incredere in noi, sa ne spunem mereu ca trebuie sa luptam si sa gandim pozitiv.

In rezolvarea problemelor tale ce tin de comunitate incerci sa-i implici si pe altii, creand astfel oportunitati de dezvoltarea leadership-ului?

Sigur ca da, sunt mai multe femei tinere care vor sa inainteze pe aceasta cale.

Dar in tot ce am face pentru comunitate este important este ca organizatiile care ne sustin actiunile sa vorbeasca si cu sotii nostri.

Apreciezi punctele diferite de vedere ale oamenilor?

Da, le ascult pe femei, ca sa inteleg cum gandesc ele. Iar acolo unde cred ca femeile gresesc, eu le spun. In acelasi timp si eu vreau sa mi se spuna unde gresesc. Sunt atenta la parerea celorlalti.

Poti da exemple de lideri la firul ierbii care au ajuns lideri informali sau chiar formali in comunitatea ta? Daca nu, care ar fi obstacolele in calea progresului lor si ce ar trebui facut pentru inlaturarea acestora?

Am un exemplu de lider la firul ierbii care a juns lider formal: unchiul meu, consilier la primarie. Ma sprijina, vrea sa-mi continui studiile.

Ajuta pe toata lumea din sat, si-a creat o situatie foarte buna, si-a terminat studiile, copiii dumnealui si-au terminat studiile. E un bun exemplu si un model pentru noi.

Ai si un exemplu de femeie?

O femeie lider la firul ierbii, recunoscuta in comunitate pentru ce

este si ce face, este mama mea. Intotdeauna a fost un lider pe care sa-l urmezi, pentru mine: nu stie sa minta, a crescut 11 copii. Si este intotdeauna cu zimbetul pe buze, desi a avut foarte, foarte multe probleme. E foarte calda si intotdeauna m-a ajutat.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Sincer sunt constienta de totul si imi pare rau ca nu sunt apreciata. Nu sunt apreciata de cine trebuie, nu vreau apreciere de la cei din exterior.

Cel mai important este sa te inteleaga cei cu care locuiesti. Cei din jurul tau ar trebui, in primul rand, sa aprecieze ceea ce faci, sa-ti acorde importanta cuvenita.

In ceea ce priveste cum ma vad altii... Da, de multe ori altii cred ca sunt un pic mai slaba, nu le place cand ma supun unor cuvinte, cand incerc sa ma las mai prejos, cand incerc sa las de la mine sa fie totul bine. Nu stiu cum iau ei ceea ce spun eu, cred ca ma iau de proasta.

Dar nu este asa, las de la mine ca sa fie totul bine. Ei nu inteleg asta, sunt invatati sa fie totul cum e la noi. Atunci cand eu ma ridic un pic mai sus, sau vorbesc ceva ce nu au auzit, ceilalti ma cred diferita si atunci trebuie sa ma cobor la nivelul lor.

Calitati?

Sunt puternica.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Am discutat si inainte, dar mai ales dupa cursurile din acest proiect, cu ceilalti participanti. Cu cei din sat - da, am discutat cu cateva persoane, cei care mi-au permis.

Te-ai gindit vreodata sa dezvolti o viziune asupra rezultatelor pe care vrei sa le obtii, legat de bunastare si

/sau succes? Ai discutat si cu altii despre asta? Sau, ai vrea sa discuti?

Nu stiu - nu m-am gandit, am prea multe probleme. Nu am vise pentru viitorul indepartat.

Care ar fi pasul tau urmator in a identifica si construi pe punctele tari si avantajele oamenilor, organizatiilor si comunitatii?

In primul rand sa fiu si sa raman eu insami un exemplu pentru altii.

Ceea ce as vrea sa fac pentru comunitate trebuie sa fac eu inainte de a face altcineva. Nu pot spune cuiva „fa un lucru” daca eu nu l-am facut niciodata si daca nu incerc sa-l fac impreuna cu persoana respectiva.

Listeaza trei probleme personale. Poți identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

Cea mai importanta este problema nerezolvata cu copilul - cu fetita bolnava.

Apoi ar fi problema situatiei financiare si faptul ca nu sunt perfecta in privinta educatiei familiei.

Aceste probleme depind de tine sau de societate?

Am probleme de foarte mult timp si cred ca singura solutie ar fi sa depinda totul de mine, sa inceapa totul - adica schimbarea -de la mine. Dar nu neaparat de la mine.

Cred ca nu trebuie sa lupt singura, un om nu poate lupta singur. Nu pot

lupta singura, as vrea sa fiu ajutata. Dar daca nu se poate si nu este alta solutie, atunci lupt singura.

Dar problema financiara - asta cred ca tine de societatea romaneasca.

Exista vreo organizatie la care sa ai acces si care sa te asiste in evaluarea problemelor tale si planificarea pasilor tai urmasori?

Ar trebui sa stiu, in primul rand, cui ii pot cere ajutor. Si cand sa-l cer, si cum sa cer ajutorul.

Viata m-a invatat sa-mi rezolv problemele. Am fost la spital si am invatat sa-mi spun punctul de vedere.

La spital medicii ma tratau la inceput foarte, foarte urat deoarece sunt de la tara, sunt tanara, am facut atatia copii. Dar la un moment dat m-am facut ascultata si si-au schimbat parerea. Tebuie sa ai curaj si sa-ti spui punctul de vedere, oriunde si oricand.

Esti implicata intr-o actiune sau organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Nu sunt implicata acum in comunitate, dar sunt tot timpul implicata cu copiii, cu familia, unde am un serviciu de 24 de ore din 24. Veau sa lucrez, sa nu treaca timpul ... copiii mei cresc fara educatie.

Pentru asta lupt eu: pentru educatia copiilor. Sa nu urmeze exemplul meu, sa se casatoreasca devreme si sa nu-si continue studiile.

Ai un mesaj de transmis celorlalti?

In primul rand un mesaj pentru cei care incearca sa maltrateze verbal si fizic pe cei de la tara, pentru cei cu un nivel mai inalt decat noi: sa nu trateze lumea dupa cum arata! Daca vor sa judece pe cineva, sa-l asculte mai intai 1 min macar, sau 2-3 minute... Noi nu suntem vinovati pentru cum ne-am nascut. Nu avem cum sa fim vinovati: Dumnezeu niciodata nu greseste atunci cand

creeaza ceva.

Pentru femeile si oamenii care au trecut si trec prin probleme, mesajul meu este sa creada in ei insisi si sa stie ca, la un moment dat, totul se

va sfarsi si primul prieten la care ar trebui sa alerge sa fie Dumnezeu. Si sa nu dea niciodata inapoi, regretele nu-si mai au rostul, chiar nu-si mai au rostul.

Maricica CIUBOTARU
com. Cracaoani, jud.Neamt

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Cred ca liderii la firul ierbii au alte nevoi la noi in comunitate. In primul rand, ca sa faca ceva in comunitate, ca sa faca ceva pentru comunitatea noastra, au nevoie de educatie. Iar apoi au nevoi financiare, trebuie mai intai sa hranesti, sa imbraci si incalti copiii sa mearga la scoala si apoi te gandesti si la altii. Daca nu le ai pe astea nu prea ai dorinta sa faci ceva in comunitate.

Si mai au nevoie sa fie respectati si ascultati.

Cei din Consiliul Judetean, de exemplu, detin o putere mai mare sa faca lucruri in comunitate, la ei sunt in primul rand banii. Pe ei ii asculta toata lumea si ii respecta. Dar depinde, omul sfinteste locul, depinde.

Ai vazut vreodata lideri formali sa lucreze ca voluntari pentru comunitate?

“Am nevoie sa intalnesc oameni cu mai multa pregatire, mai inaintati, sa pot sa invat ceva de la ei.

Sa ma consilieze cum sa incep sau cum sa dezvolt afacerea. Cu asa ajutor pot sa incep.

Dar ar trebui si ajutor financiar.”

Mai putin.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Eu ca persoana simpla si cu puterile mele... as avea idei. Dar pot sa fac ceva concret daca ideile mele vor fi luate in considerare. Si daca insistentele mele sunt mari, atunci poate vom face ceva. Cu greu, dar vom face.

Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

De ce este povestea mea unica ... asta poate ar trebui sa spuna altii, nu eu. Eu stiu ca sunt la locul meu si imi vad de treaba si vreau sa traим in mod cinstit.

Dar nu prea suntem apreciati la primarie si nu suntem nici ajutati.

Te gandești sa te implici in ceva concret? In ce anume?

As vrea sa ma implic in domeniul meu, in ce am muncit eu si sotul meu, ca mecanic in sudorit.

As vrea sa facem un atelier, sa casti-

gam si noi si altii pe langa noi. Sunt tineri care nu au de munca, ar invata si s-ar specializa in domeniul mecanic. Asa cred ca pot eu sa sustin dezvoltarea economica locala, lucrând cu sotul meu in atelier.

Ca toti vorbesc de dezvoltarea economica locala, dar cand vii cu idei nu te ajuta cu nimic.

Ce te motiveaza sa te implici?

In primul rand ma motiveaza nedreptatea. Nu prea suntem apreciati la primarie, chiar daca ma duc cu idei la primarie nu ma ia nimeni in seama.

Apoi vreau independenta si un nivel de bunastare, si pentru comunitate dar si pentru noi, pentru familia mea.

Ce crezi ca-i motiveaza pe alți lideri? Poți da exemple din comunitate, din țara sau din lume?

Cred ca-i motiveaza dorinta de a face bine, de a ajuta pe unul mai necajit, de a juta pe cineva de care nu-i pasa nimanui.

De exemplu pot sa o dau pe Maica Tereza, am invatat despre ea la curs. A vrut sa ajute saracii si bolnavii din India si a luptat sa faca spitale si a reusit.

Iti este mai usor sa lucrezi cu oameni care au aceleași motivatii cu tine? De ce crezi ca se intampla acest lucru?

Sigur ca da, daca avem acelasi vis, si al meu este dezvoltarea eco-nomica locala, sigur ca as lucra mai usor.

Ce ai putea face pentru a te intelege mai bine si a lucra cu oameni sau organizatii care au motivatii diferite de ale tale?

Cred ca numai insistenta ma poate ajuta. Sa merg si sa tot spun ideea mea, poate cu alte cuvinte, sa nu renunt la idee, sa incerc sa-l conving ca e o idee buna.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?

Inca nu m-am gandit la asta.

De ce tip de instruire, consiliere sau suport emotional ai avea cea mai mare nevoie acum?

Am nevoie sa intalnesc oameni cu mai multa pregatire, mai inaintati, sa pot sa invat ceva de la ei.

Sa ma consilieze cum sa incep sau cum sa dezvolt afacerea. Cu asa ajutor pot sa incep.

Dar ar trebui si ajutor financiar.

Care ar fi urmatorii tai pasi in a decide de ce ajutor ai avea nevoie si cum sa il obtii?

Ca sa pot sa avansez am nevoie de ajutor si sa am ca aliat o persoana puternica sau o organizatie ca sa pot demara.

Asa ca urmatorul pas este sa caut acest aliat.

Ar putea duce investitia in dezvoltarea liderilor la firul ierbii la cresterea bunastarii comunitatii si ar incuraja, totodata, rezolvarea probleme-melor ei pe termen lung?

Da, sunt multi oameni si multe femei de isprava la noi in comunitate, pe care sa te poti baza. Daca ar avea instruire, consiliere si sprijin in ceea ce vor sa faca, atunci toate astea ar duce mult de tot la cresterea bunastarii comunitatii.

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?

Odata ce mi-am pus in gand sa rezolv o problema, ma tin de ea pana o rezolv. Nu renunt niciodata ca e prea greu, ca nu vad ca reusesc sa fac un pas inainte, ca apar noi piedici in cale. Am incredere in mine si merg mai departe.

Ce ai putea face diferit pentru rezultate mai bune?

As vrea sa imbunatatesc tot ce spun altii ca fac bine.

Modul in care rezolvi tu problemele are ca rezultat ca ceilalti sa devina si ei capabili sa-si rezolve problemele in viitor?

Eu asa zic!

Merg la ei si le spun „Eu am facut asa, am rezolvat asta, incercati si voi sa faceti ceva.”. Si incerc sa-i implic. Daca vin alaturi de mine, invata de la mine, asa cum eu am invatat de la altii. **Incerci sa-i implici tinand cont de diversitatea oamenilor?**

Da, nu suntem toti la fel. Nu gandim la fel, dar asta nu inseamna ca eu gandesc bine si altul nu. Cateodata altul poate gandi mai bine ca mine, si nu numai cel mai inaintat ca mine in educatie. Poate pe altul l-a durut ceva mai tare si vede ceea ce eu nu pot sa vad.

Si trebuie sa-l respectam pe fiecare in parte, cu gandirea si cunoasterea lui.

Poti da exemple de lideri la firul ierbii care au ajuns lideri informali sau chiar formali in comunitatea ta? Daca nu, care ar fi obstacolele in calea progresului lor si ce ar trebui facut pentru inlaturarea acestora?

Da, pot sa o dau de exemplu pe Carmen, care a facut mult pentru comunitate, foarte mult. A inceput prin a invata, a muncit mult si a infiintat un ONG ca sa aduca mai multa invatatura si ceva banuti pentru comunitate.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Da, sunt foarte constienta ca am niste puncte tari. Sunt, in primul rand, ambitioasa.

Si da, m-am intrebat ce vad altii bun, sau mai putin bun, la mine. Chiar i-am intrebat pe multi asta.

Vreau sa fiu mai buna si sa fac mai bine ceea ce stiu sa fac. Vreau sa invat. Acum, dupa cursuri, vreau sa caut mai mult ajutor si am inteles ca trebuie sa-mi caut aliati pentru ceea ce vreau sa fac pentru mine si pentru comunitate.

Cauti aspectele pozitive ale oamenilor si situatiilor si incerci sa construisti atat pe punctele tari ale tale cat si ale celorlalti?

Daca ma gandesc la Carmen, stiu ca am urmat-o pentru ca e o fata buna si a facut atatea in comunitate. Cred ca ea a reusit si pentru ca, asa cum spuneti dumneavoastra, a construit pe punctele mele tari, si pe punctele tari ale altora.

Asa vreau sa fac si eu, caut oameni cu calitati si pe care sa te poti baza. Asa incerc sa o ajut pe Carmen, cautand oameni pe care se poate construi pentru intreaga comunitate.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Oamenii sunt constienti ca ei inseamna valoarea comunitatii. Ei ar vrea sa faca, multe ar dori ei sa faca, dar nu este putere. Liderii la firul ierbii nu au acea putere sa-si puna visele in practica. Ei trebuie sa ramana uniti in visul comun, sa nu renunte la visul lor si sa lupte.

Eu cred ca, in primul rand, ar trebui ca liderii formali, cei cu putere reala, sa fie constienti de valoarea oamenilor, sa-i asculte si sa-i ajute sa-si puna in practica ideile.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Despre bunastare nu am prea discutat, dar am inteles de la curs ca o viata buna nu inseamna numai bani, inseamna si viata de familie, alimentatia, sanatatea, relatiile cu vecinii si prietenii si - ceea ce ne doare pe noi mai tare - inseamna respect si toleranta.

Dar despre succes discutam mereu, sunt copii care au luat la licee sau la facultate si asta este un mare succes pentru intreaga comunitate, toti ne mandrim cu asta..

Care ar fi pasul tau urmator in a identifica si construi pe punctele

tari si avantajele oamenilor, organizatiilor si comunitatii?

As vrea sa rezolv mai multe in dorinta de a fi locuri de munca la noi in comunitate, sa muncim si noi si tineretul asta. Cu noi - cei ca mine, la 50 de ani - e cam greu. Dar vin copiii astia, care termina un liceu si o facultate si ce faci cu ei?

Exista un pas urmator in dezvoltarea viziunii tale asupra succesului?

Pai... succes ar fi sa ma realizez eu, ca femeie de peste 50 ani, sa mai muncesc un an- doi, pana la pensie. Vreau sa spun sa muncesc inafara casei, sa fiu platita pentru munca mea. Numai la asta ma gandesc.

Listeaza trei probleme personale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

Prima problema este, cum sa spun eu, sa stiu si eu ca nu traiesc de azi pe maine, sa am independenta financiara.

Noi nu prea avem oportunitati de dezvoltare. Spunea Carmen ceva de o politica de dezvoltare economica, de o strategie. Vad ca nu se face nimic, ori

nu exista asa o strategie, ori nu sunt resurse pentru asta.

Eu nu vreau „sa-mi bage cineva in traista”, eu am idei si fac ce pot, si singura si cu sotul. Dar daca ideile mele nu plac, sau daca nu primesc si un ajutor, cat de mic, singura nu am cum.

Alta problema este sanatatea, daca nu ai sanatate... poti sa ai orice, dar nu-ti mai trebuie.

Exista vreo organizatie la care sa ai acces si care sa te asiste in evaluarea problemelor tale si planificarea pasilor tai urmatori?

Inca nu exista o organizatie sa ma ajute, ma refer la dezvoltarea economica locala, ceea ce ma intereseaza pe mine.

Doar Primaria ne poate ajuta, trebuie sa-l pistonam pe primar.

Esti implicata intr-o actiune sau organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Nu, inca nu exista o organizatie , dar sunt initiative sa ne strangem si sa-i ajutam pe batrani.

Femeile cu curatenie si mancare, barbatii le taie lemne, curata de zapada...

Ramona TATARU

com. Cracaoani, jud. Neamt

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si

nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Da, au si alte motivatii si alte nevoi. Liderii la firul ierbii nu au putere, nu au decat puterea lor personala si dorinta de face. Si mai au niste valori - de la familie, de la credinta.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Da, eu sunt dintre acei care lupta pentru educatie, in sensul ca sunt multi copii cu abandon scolar, cu abuz in familie. Efectiv ei nu au o copilarie normala. Asta o spun din proprie experienta, caci in perioada 2008 - 2011

am activat ca mediator scolar in comuna Vanatori Nemt. De aceea spun ca educatia este cea mai importanta si copii au nevoie de asta in primul rand.

Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Prin modul in care fac eu lucrurile. Eu pun suflet in tot ce fac, fac cu drag si din toata inima - ma implic emotional, moral, verbal - adica ma straduiesc sa comunic. Nu toata lumea intelege ca una este sa vorbești si alta sa comunici.

Indiferent de imprejurare incerc sa fac fata. Fac pentru constiinta mea, fac pentru linistea mea.

Te gandești sa te implici in ceva concret? In ce anume?

De implicat vreau sa ma implic, mai intai pentru mine si apoi ma pot gandi la comunitate. Iar daca comunitatea nu mai are grija mea cred ca, intr-un fel, am ajutat si comunitatea.

Da, vreau sa ma implic in educatie in primul rand - as vrea sa activez iar ca mediator scolar.

In al doilea rand, vreau sa deschid un salon, un coafor - sunt multe solicitari aici, la noi: suvitat, tuns, vopsit. Am 4 - 5 solicitari saptamanal, si cand sunt ocazii am si mai multe. Vin de la coafor, unde au dat multi bani, nu le place si vin sa le indrept eu. Chiar acum am ajutat doua femei, pentru o nunta. Desi am copilul in ghips, cu fractura de femur, nu le-am putut lasa si le-am aranjat din nou.

Cred ca acest salon ar deveni si un punct important de socializare si de lucru in comunitate. Oamenii au nevoie sa vorbeasca cu cineva, au nevoie sa fie ascultati, sa-si dea putere unii altora.

Ce te motiveaza sa te implici, chiar daca nu castigi ceva pe termen scurt?

Cred ca am mai spus, constiinta.

“Imi pasa de bunastarea tuturor - a mea si a celorlalti - daca mie imi este bine si la ceilalti nu le este asa bine, ma trag si pe mine in jos... Ma motiveaza faptul de a fi utila. A sti ca am facut ceva si am facut bine, indiferent daca asta imi aduce recunoastere de la cei din jur sau nu, imi da multumirea sufleteasca sa merg mai departe, sa incerc mai multe.”

(Ramona Tataru)

Ce crezi ca-i motiveaza pe alți lideri? Poți da exemple din comunitate, din țara sau din lume?

Daca ma gandesc la comunitatea noastra, cred ca doar interesul personal il intereseaza pe domnul Primar, pe domnul politist. Nu cred ca cineva din comunitate gandeste la binele nostru, al fiecaruia, la binele persoanei de alaturi.

Iti este mai usor sa lucrezi cu oameni care au aceleași motivatii cu tine? De ce crezi ca se intampla acest lucru?

Intereseul comun este important, este mai usor sa lucrezi cu oameni cu aceleasi motivatii pentru ca „vorbesti aceeasi limba”.

De exemplu am lucrat cu Carmen Andrei pentru ca amandoua punem educatia pe primul plan. Ca si mediator scolar, am implementat cu ajutorul primariei din Piatra Neamt si al lui Carmen Andrei, mediator sanitar, doua gupe de „a doua sansa”: o grupa de persoane trecute de varsta scolara si apoi o grupa de persoane care au chiar 50 si ceva de ani - erau 28 de persoane.

Ce i-a apucat sa invete acum si sa investeasca timp pentru asta ?

Invatau pentru ei: pentru a sti sa faca o cerere, ca sa nu mai apeleze la alte persoane; pentru a sti sa stea langa copilul lor cand isi face temele;

si am avut un rezultat fabulos. Am fost multumita sufleteste, s-a ajuns departe cu ei - sunt acum la nivelul 8. Nu stiam, dar acum, dupa curs, am inteles ca i-am ajutat sa-si descopere si sa-si dezvolte potentialul si ca le-am mai dat o sursa de putere prin educatie.

Ce ai putea face pentru a te intelege mai bine si a lucra cu oameni sau organizatii care au motivatii diferite de ale tale?

Mi se intampla sa primesc refuzuri, sa fiu completata... Dar nu m-am lasat, am perseverat si am cautat sa comunic mai bine, sa explic mai bine ca sa se implice alaturi de mine. Si am primit intotdeauna sprijin.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?

Absolut, cand vedeau ca fac si ma straduiesc sa fac si mai bine, ma ajutau. In perioada cand eram mediator scolar am mers o data, sau chiar de doua ori pe luna, la o organizatie. Megeam pentru acei copii din Vanatori Neamt care erau din familii cu parinti dezinteresati. Copiii nu mergeau la scoala pentru ca nu aveau cu ce se imbraca. Am mers si am adus haine cu Politia Comunitata si s-a produs o prima schimbare - copiii isi doreau acum sa mearga la scoala. Si asa erau stimulati si parintii si a parut a doua schimbare: parintilor a inceput sa le pese de copiii lor si sa doreasca ca ei sa invete.

Unde ai mai putea cauta ajutor sa faci ceea ce iti doresti?

La institutii: la Primarie, la dispensar, la Consiliul Judetean - acolo am inteles ca sunt banii.

De ce tip de instruire, consiliere sau suport emotional ai avea cea mai mare nevoie acum?

Am copilul in ghips si chiar am avut un soc mare, am ajuns la spitalul Sf Maria la Iasi cu el. Si am avut trairi

cum nu am mai avut pana in prezent - nu ma mai puteam controla, nu mai puteam gandi ca inainte, nu mai eram echilibrata, nu mai aveam putere.

Cred ca acum chiar as avea nevoie de consiliere, sa-mi dea putere sa pot merge inainte. Am trei copii care incep scoala, sotul este venit acasa - el merge o data pe an afara sa lucreze, sa faca bani. Putere financiara nu mai prea avem si nu stiu...

De multe ori prin rugaciune, prin persoane apropiate merg mai departe, dar acum simt ca am nevoie poate de consiliere.

Ar putea duce investitia in dezvoltarea liderilor la firul ierbii la cresterea bunastarii comunitatii si ar incuraja, totodata, rezolvarea problemelor ei pe termen lung?

Cu siguranta ca este nevoie de sustinere: financiara, morala. Este nevoie de sustinere si de incurajare ca acesti oameni, care au initiative in comunitate si pentru comunitate, sa mearga mai departe. Pentru ca inca nu avem chiar o viata buna si asta depinde si de noi.

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor?

Acum? Acum ma simt slabita, neputincioasa in comparatie cu ceea ce eram inainte. De ce: atunci eram motivata financiar, aveam o activitate zilnica inafara casei, eram utila. Nu zic ca nu mai sunt utila, sunt pentru familia mea. Dar eu pot mai mult...

Stiu insa ca imi voi reveni, pentru ca sunt puternica, voi fi din nou asa cum am fost. Asa cum sunt, de fapt! Sa va dau un exemplu:

Dupa ce nu am mai activat ca mediator scolar, in anii 2011 - 2013, am fost plecata in Italia, unde am avut parte de mai multe experiente. Am avut o doamna cu Alzheimer, ce acum era buna, acum nu ma mai cunostea si pune mana pe telefon si

sună la carabinieri să le spună că au venit hoții în casă și că din toți a prins doar una (asta eram eu!). Și eu dădeam imediat telefon la copiii ei și totul se liniștea când veneau copiii acasă. Și așa carabinieri au ajuns că, după vreo trei telefoane, să nu mai vină când sună doamna, căci au înțeles situația.

Tot în Italia, nici eu nu știu cum am reușit, dar am întâlnit o doamnă învățătoare de la care am avut parte de înțelegere și compasiune. M-a ajutat să învăț italiană, așa că în două săptămâni eu deja puteam comunica.

Am știut să cer ajutor, la nevoie, și l-am primit de unde nici nu credeam.

În rezolvarea problemelor tale ce tin de comunitate încerci să-i implici și pe alții, creând astfel oportunități de dezvoltarea leadership-ului?

Da, absolut. De exemplu dacă-i vorba de o problemă de educație vine și directorul, vin și cadrele didactice, încercăm să rezolvăm împreună, altfel nu se poate. Lucrul în echipă ne face pe toți mai puternici și mai eficienți în orice situație, duce la rezultate mai bune.

Modul în care rezolvi tu problemele are ca rezultat ca ceilalți să devină și ei capabili să-și rezolve problemele în viitor?

Absolut. Dai exemplu prin ceea ce faci și arăți că responsabilitatea trebuie împartită.

Când faci ceva de folos pentru întreaga comunitate, apreciezi punctele diferite de vedere ale oamenilor?

Absolut, dar depinde și de situație. Încerc să valorific punctul fiecăruia de vedere, și încerc să-l înțeleg pe fiecare. Niciodată nu mi-a plăcut conflictul și am încercat din rasputeri să-l aplanez.

Poti da exemple de lideri la firul ierbii care au ajuns lideri informali sau chiar formali în comunitatea ta?

Dacă nu, care ar fi obstacolele în calea progresului lor și ce ar trebui făcut pentru înlăturarea acestora?

Da, mediatorul sanitar din Vanatori Neamț. A condus un proiect mare, de reabilitare a unui număr de 28 case și construire a patru „de la firul ierbii”, după care a înființat un ONG și a devenit astfel un lider informal. Ea a creat un cadru organizat în care să-și poată continua munca pentru comunitate.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai întrebat pe alții ce calități, abilități și talente vad la tine și ti-ai făcut și tu propria listă?

Da, sunt. Multi îmi spun că sunt puternică și muncitoare.

Cauti aspectele pozitive ale oamenilor și situațiilor și încerci să construiești atât pe punctele tari ale tale cât și ale celorlalți?

Da, caut aspecte pozitive și la situații - adică gândesc că nu se poate să fie totul chiar atât de rău; dar caut și la oameni. Nici eu nu sunt perfectă, înțeleg asta, și atunci caut ce-i mai bun la fiecare om. Numai de acolo trebuie să pornesti că să faci ceva.

Ai discutat vreodata despre bunăstare sau succes? Cu cine?

Am discutat cu al meu sot, cu fosta mea sefa. Mi-a plăcut întotdeauna lucrul cu femeile. Nu ca să avea probleme cu bărbații, dar cu femeile parca lucrezi altfel.

Te-ai gândit vreodata să dezvolti o viziune asupra rezultatelor pe care vrei să le obții, legat de bunăstare și /sau succes? Ai discutat și cu alții despre asta? Sau, ai vrea să discuți?

Am discutat despre succes și cu Primarul și cu sora mea și cu sotul meu. Dar pentru visul meu, pentru succesul meu eu vado nevoia și a unui ajutor financiar.

Care ar fi pasul tau următor în a

identifica si construi pe punctele tari si avantajele oamenilor, organizatiilor si comunitatii?

Sa merg la servicii, sa activez iarasi ca mediator scolar. Asta ar insemna in primul rand siguranta materiala, dar nu numai.

Ar fi oportunitatea sa intalnesc alti oameni, sa-i ajut pe copii - care vor creste si vor deveni si ei oameni. Sa le vad punctele tari si sa-i ajut sa construiasca mai intai ei insisi pe aceste puncte tari.

Exista un pas urmator in dezvoltarea viziunii tale asupra succesului?

Succes inseamna, pentru mine, in primul rand independenta financiara. Sa fiu iarasi mediator scolar. Si apoi sa fac salonul, dar asta asa, mai mult ca un hobby.

Listeaza trei probleme personale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale

personale?

Independenta financiara - dar asta nu depinde numai de mine.

Oportunitati sa comunic cu cei din jur si sa-i ajut sa gaseasca solutii la problemele lor. As face tot ce ar depinde de mine sa-i ajut.

Exista vreo organizatie la care sa ai acces si care sa te asiste in evaluarea problemelor tale si planificarea pasilor tai urmasori?

Da, este o organizatie „Centrul Judetean de Resurse si Asistenta Educationala Neamt”. Daca as avea acces la internet poate as gasi mai multe.

Esti implicata intr-o actiune sau organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Da, sunt acum implicata in activitatile Centrului de Mediere si Securitate Comunitara si ale SEF - Sanse Egale pentru Femei - asta pentru ca imi place sa lucrez cu femeile.

Lucretia BURDUJA **com. Patrauti, jud. Suceava**

De ce a spus si a cerut toata lumea din comunitate sa vina si doamna Lucretia la interviu?

Eu cat am trait anii astia - am 83 de ani - m-am gandit sa fac si eu bine, sa ajut pe cineva. Pe un copil care e bolnav, pe vecin, care poate are pe cineva bolnav... Cel mai necajit om daca a venit la mine dupa ceva, l-am ajutat cu ce am putut.

Prin ce este unica povestea dumneavoastra?

Viata mea a fost cam grea si, batrana cum sunt, acum e la fel... Dar multumesc lui Dumnezeu ca am trecut prin toate: si prin razboi si prin foamete. Am trecut si le stiu pe

toate. Is mancata si de bune si de rele, de toate prin cate am trecut. Si, pentru ca ati trecut prin atatea, cum vedeti viata noastra acum?

Viata dumneavoastra acum este foarte

buna, cu oameni mai cuminti, mai culti, cu scoala mai multa, cu facultate mai multa. Eu am numai patru clase, cum era pe timpuri.

Dar in ce priveste calitatea vietii dumneavoastra ca femeie, s-a imbunatatit un pic, s-a schimbat ceva fata de alte perioade din viata acum, in ultimii ani?

S-a schimbat acum, e mai buna. Acum avem ajutor. Mai de la americani, partida romilor ne-o mai ajutat, si doamna Lacatus ne ajuta. Ca vaduva, ca batrana, eu vad ca are mila de noi si ne ajuta.

Si traim si noi cum putem. Dar sunt multumita de anii pe care i-am trait pana in prezent.

Cand va implicati in viata celor din jur si incercati sa-i ajutati pe unii mult mai tineri ca dumneavoastra, ce va determina sa faceti asta? Ce va impinge sa faceti treaba asta?

Stiu ca Dumnezeu ne-o lasat scris in Biblie sa ajutam pe sarac, pe cel nevoias, pe bolnav, pe cela care nu poate... Sa-l vezi la un necaz si sa nu faci nimic ... trebuie ajutat. Si uite asa pot si eu face ceva. Doar ca nu ce vreau eu fac, numai ce pot.

Ce credeti ca-i motiveaza pe lideri?

Daca au mila fac.

Si daca iti intorc spatele sau stau nepasatori, iaca nu fac.

Ati pomenit deja, au aparut, in ultimii 25 de ani, oameni si organizatii care sa va ajute?

Da, mai sunt, mai sunt.

I-ati cautat, sau au venit ei sa ajute?

Au venit ei.

In rezolvarea problemelor cum v-ati descurcat? Ca au fost multe

Am muncit, am muncit cu ziua - cum era inainte, pe timpuri. Mergeam cu ziua la oameni si munceam. Si castigam si eu; si din putinul pe care il aveam cumparam lemne, mancare...

Asa cum puteam noi sa traim atunci pe timpuri, foarte greu. C-o fost si razboi, atunci era foarte greu. Foametea a venit si-am trait mult timp in necazuri. Asa ca sunt trecuta prin toate

Povestiti asta tinerilor? Sau, vin tineri sa va intrebe cum era dupa razboi, dupa foamete, ca acum ne plangem ca e greu dupa revolutie

Da, le mai spun la nepoti, le povestesc, le spun cum a fost viata mea, cum am petrecut-o ... Ca o poveste! Pentru ca ei acum traiesc foarte bine.

Ati trecut prin atatea in viata. V-ati gandit vreodata ce femeie puternica sunteti?

Cand am trecut prin necazuri m-am gandit la Dumnezeu, ca el ma ajuta si am trecut prin toate : si prin boala si prin suferinta si prin necazuri.

Dar puterea nu imi vine numai de la Dumnezeu, sunt eu o femeie puternica. Am vointa, atunci cand imi pun in cap sa fac ceva, apoi nu ma las, nu ma intoarce nimeni din drum. Orice necaz am, nu stau sa jelesc, ca daca te pui numai pe jelit, iaca nu faci nimic.

Si, nu ca ma laud, dar is muncitoare, totdeauna nu m-am dat in laturi de la munca. Nu numai de la munca din casa. Ca sa avem ce manca am muncit cu ziua.

Si ce credeti, o comunitate adevarata trebuie sa fie constienta de oamenii ei puternici si sa construiasca prin acesti oameni ceva?

Da, ar trebui sa fie constienta. Si se poate face ceva cu oamenii, fiindca acum oamenii sunt mai avansati si cuminti si cu scoala. Si omul sfinteste locul.

Ati discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Bunastare la 83 de ani... ce sa

discut? Ce pot face, ce nu pot face pentru o viata mai buna ... eu numai lupt, eu numai atat stiu: sa lupt.

Iar de succes - cel mai mare succes al meu sunt copiii mei. Am avut sapte copii, unul o murit, si sase sunt in viata. Si m-am straduit sa le fac si lor ceva. Am muncit cat am putut, am crescut un animal... ceva, am lucrat cat am putut sa-i pot ajuta si pe ei.

Deci copiii sunt cel mai mare succes. Dar faptul ca va pomeneste lumea si ca ati fost selectata pentru acest interviu, oare nu inseamna un succes si o recunoastere a faptului ca ati fost o mama minunata si un om minunat pentru comunitatea asta?

Da, am vrut, cand am venit aici, am vrut numai bine sa fac. Sa ajut, sa muncesc si sa merg tot asa inainte.

Si cred ca am dovedit ca sunt muncitoare si de incredere. Dar nu m-am gandit la asta ca la un succes...

Ce probleme personale aveti acum?

Ce probleme sa am? Acum ma

lupt cu batranetea ...

Da??!!? Ma uit la dumneavoastra si va vad cat sunteti de frumoasa si de luminoasa la fata... Si, cu ochii astia cu care ma priviti direct in fata... eu nu ma gandesc cati ani aveti!

O trecut cu greu, ca un vis, nici nu stiu cand o trecut si am ajuns anii astia.

Si acum am o dorinta asa: cat voi putea sa traiesc, cat mi-o da Dumnezeu viata, sa fac numai bine. Asta dorinta o am. Cam ma astept de azi pe maine, nu stiu cat am sa mai traiesc. Cat mi-o da Dumnezeu viata. Atat.

Exista, puteti da exemple de femei din astea minunate care, fara sa faca ceva extraordinar, dar prin modul in care si-au dus viata si familia si tot, pentru modelele pe care l-au creat in comunitate, pot fi considerate lideri la firul ierbii?

Da, doamna Lacatus. Ajuta pe cel sarac, pe cel necajit, vad ca numai bine face.

“Ne ajuta in primul rand increderea in noi. Cand ne arata cineva - oameni sau organizatii - ca au incredere in noi, parca ne cresc puterile si mergem mai departe. Si daca mergem mai departe, mai rezolvam si din problemele ramase in urma.”

Maria BURDUJA

com. Patrauti, jud. Suceava

Crezi ca liderii la firul ierbii / grassroots leaders au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Daca ne gandim la un lider dintre oameni, atunci acesta ar fi pentru dreptate si ar comunica cu noi.

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Cea mai importanta contributie a mea in comunitate este sa-mi cresc cum trebuie copiii, sa ajunga niste oameni de nadejde in comunitate.

Am 13 copii si ii ingrijesc cum pot mai bine: ii port la scoala, ii duc la dispensar, la medicul de familie. Li duc si la primarie. Imi place sa ma duc cu copiii peste tot, sa fie integrati cat mai bine in comunitate.

Si mai vreau sa ajut, sa pot sa ajut.

Pe cei mai slabi ca mine, pe bolnavi, pe batrani - ei trebuie ajutati caci nu se pot ajuta singuri. Si de asta am facut si cursul de ingrijitori la domiciliu, sa pot sa fac asta cat mai bine.

Dar mai vreau sa-i ajut si pe cei mai tari ca mine, pe cei de la putere - pe lideri - sa fie lideri adevarati si sa faca ceea ce trebuie. Am inteles la cursul celalalt ca ei trebuie urmati ca sa ne implinim visul nostru comun, dar mai trebuie si trasi de maneca daca se abat de la acest drum, daca „o iau pe aratura”.

Ce te motiveaza sa te implici?

Eu vreau sa facem comunitatea mai frumoasa, sa avem niste oameni civilizati, sa vorbeasca frumos... Si sa fie tara noastra frumoasa.

Iti este mai usor sa lucrezi cu oameni care au aceleasi motivatii cu tine? De ce crezi ca se intampla acest lucru?

Sigur ca e mai usor sa lucrez cu cei care gandesc ca mine. Daca ei isi iubesc comunitatea si vor sa fie curata si frumoasa, atunci e mai usor sa pornim impreuna la drum si sa muncim impreuna apentru asta.

Ce ai putea face pentru a te intelege mai bine si a lucra cu oameni sau organizatii care au motivatii diferite de ale tale?

As putea sa le spun de ce trebuie sa gandim asa si sa facem asa. Dar as si asculta sa vad de ce nu vor ei asta. Si cu rabadre si intelegere putem gasim o cale de mijloc, ca sa fie bine pentru toata lumea.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?

Da, in acest proiect, de exemplu, am primit ajutor de la CMSC si Doamnele Bucovinene. Am invatat lucruri care ne ajuta in viata de toate zilele, am invatat multe lucruri noi, ca sa putem face ceva pentru bunastarea noastra in comunitate. Si singuri, si impreuna, si mai este o Asociatie care se ocupa cu agricultura.

Care ar fi urmatorii tai pasi in a decide de ce ajutor ai avea nevoie si cum sa il obtii?

Cred ca putem primi ajutor de la Primarie, de la Consiliu.

Ar putea duce investitia in

dezvoltarea liderilor la firul ierbii la cresterea bunastarii comunitatii si ar incuraja, totodata, rezolvarea problemelor ei pe termen lung?

Ne ajuta in primul rand increderea in noi. Cand ne arata cineva - oameni sau organizatii - ca au incredere in noi, parca ne cresc puterile si mergem mai departe. Si daca mergem mai departe, mai rezolvam si din problemele ramase in urma.

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?

Depinde mult de problema. Pe unele le pot rezolva, pe altele nu.

Modul in care rezolvi tu problemele are ca rezultat ca ceilalti sa devina si ei capabili sa-si rezolve problemele in viitor?

Nu stiu, depinde. Daca e vorba de cei care ma cunosc bine ... da.

De exemplu surorile mele, care imi sunt foarte apropiate, pot sa ma ia de model, sa lupte si ele in viata si sa nu renunte la ce au gandit sa faca. De multe ori se intreaba cum pot si cum realizez ceea ce vreau. Si eu le spun „Cum sa nu pot? Pur si simplu pot. Cu ajutorul lui Dumnezeu, cu ajutorul oamenilor, nu ma opresc din drum, merg mai departe si... pot”.

Cand faci ceva de folos pentru intreaga comunitate, cum le spui si celorlalti si cum ii poti implica? Functioneaza metoda ta?

Cand vreau sa fac ceva in comunitate, mai intai caut oamenii potriviti si apoi ma duc sa le cer sprijin. Le cer sa vina langa mine si sa facem impreuna. Si le explic de ce este asta important pentru noi toti. Si de 100 de ori, daca este nevoie.

Appreciezi punctele diferite de vedere ale oamenilor?

Da, daca cineva are o parere buna, tin cont de ea. Dar daca nu mi se pare buna, raman cu parerea mea.

Poti da exemple de lideri la firul ierbii care au ajuns lideri informali

sau chiar formali in comunitatea ta? Daca nu, care ar fi obstacolele in calea progresului lor si ce ar trebui facut pentru inlaturarea acestora?

Da, Doamna Lacatus Saveta este un lider al nostru la firul ierbii in comunitate. O urmam pentru ca este intelegatoare, are dragoste de oameni si ajuta oamenii, si invata copiii.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Da sunt constienta. Nu i-am intrebat pe altii, stiu eu ca am putere, am sanatate si sunt tanara. Cred ca astea sunt punctele mele tari.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Nu stiu, dar nu cred. Caci daca ar fi atenta s-ar face mai multe in comunitate.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Da, am discutat in proiect cu dumneavoastra, cu doamna Mihaela si cu doamna Laura.

Te-ai gindit vreodata sa dezvolti o viziune asupra rezultatelor pe care vrei sa le obtii, legat de bunastare si /sau succes? Ai discutat si cu altii despre asta? Sau, ai vrea sa discuti?

Da, cu proiectul asta ne-am dezvoltat mai mult creierul, mintea, am inteles mai bine ce sa facem sa ne putem ajuta pe noi, sa-i putem ajuta pe altii. Sa ajutam comunitatea in care traim sa traim cat mai bine cu totii. Nu stiu daca chiar avem acum clar un vis al nostru comun, dar macar ne gandim mai serios la asta.

Listeaza trei probleme personale. Poti identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele proble-

melor tale personale?

Sa vad copii mari - ca sunt 13 si nu-i usor sa-i ingrijesti si sa-i cresti. Sa fim toti sanatosi si sa ramanem o familie unita.

Astea sunt probleme care depind de noi, dar nu numai de noi.

Sa avem drepturi in comunitate, caci nu avem intotdeauna. Asta este

Marinela BESLEAGA
com. Patrauti, jud. Suceava

Poti identifica modalitati prin care ai o contributie in comunitatea ta?

Daca as avea fonduri, as face ceva pentru copii la scoala, si as face si pentru oameni - sa fie mai buni, mai capabili, sa ne fie mai bine. De exemplu, as face ceva sa fie mai bine la batrani, la copii la scoala si la gradinita, as face cate ceva peste tot unde este nevoie.

Este adevarat ca poti face ceva si fara bani, dar pentru asta trebuie sa ai voie si silinta, sa ai bunavointa si sa ai cu cine. De exemplu am facut curatenie in sat, am ajutat, la nevoie, un batran bolnav la pat, o femeie batrana sa-i aduc o galeata de apa, am facut ce era nevoie si unde era nevoie.

Am facut si educatie la copii.

Ce te motiveaza sa te implici?

Dorinta de o viata mai buna. Ne

ceva ce depinde de domnul Primar.

Esti implicata intr-o actiune sau organizatie care aduce impreuna oameni cu o varietate de probleme si cu puncte de vedere asupra lor?

Nu, dar acum facem iarasi niste cursuri - de prelucrare a sticlei. Cursurile astea ne dau o calificare si poate vom gasi locuri de munca.

“ Am cautat ajutor la Primar. M-am dus si singura, ne-am dus si un grup de oameni, dar „nu sunt fonduri”, acesta este raspunsul primit intotdeauna.

Am mai cerut ajutor si am primit de la Partida Romilor. Nu aveam fantani destule si au facut, au adus curent electric la cei care nu aveau, ajutoare pentru batrani, alimente, lemne pentru iarna, paturi... ce era nevoie.”

lipsesc multe in comunitate si fac si eu ce pot ca sa ne fie mai bine. Trebuie sa si dam, nu numai sa primim.

Apoi ma multumeste sa vad ca pot face un bine, ca ajut pe unul mai necajit sau mai neputincios ca mine si ca binele ala este primit.

Ai cautat ajutor? Unde ai cautat? Unde ai mai putea cauta?

Am cautat ajutor la Primar. M-am dus si singura, ne-am dus si un grup de oameni, dar „nu sunt fonduri”, acesta este raspunsul primit intotdeauna.

Am mai cerut ajutor si am primit de la Partida Romilor. Nu aveam fantani destule si au facut, au adus curent electric la cei care nu aveau, ajutoare pentru batrani, alimente, lemne pentru iarna, paturi... ce

De ce ajutor ai avea nevoie si cum vrei sa il obtii?

As vrea un loc de casa si un ajutor financiar sa o ridic de la podea la acoperis.

Acum stau la bunica mea, cu doi copii. Sotul nu prea lucreaza, nici eu nu am unde, traim din ajutorul social si din alocatia la copii. Noi vrem si cautam sa muncim, dar este greu in ziua de azi. Si ne descurcam si noi cum putem, de azi pe maine.

Cat de eficienta esti in rezolvarea problemelor tale?

Eu zic ca imi rezolv problemele. Ce pot sa rezolv, rezolv singura. Atunci cand nu pot singura, cer ajutor. Dar nu primesc intotdeauna si sunt probleme nerezolvate.

Modul in care rezolvi tu problemele are ca rezultat ca ceilalti sa devina si ei capabili sa-si rezolve problemele in viitor?

Da, cand vad altii cat sunt de mititica si cum nu vreau sa ma las, cum ma lupt sa-mi rezolv problemele, atunci prind si ei curaj sa mearga mai departe.

Cand faci ceva de folos pentru intreaga comunitate, cum le spui si celorlalti si cum ii poti implica? Functioneaza metoda ta?

Ma uit in jur si ii chem sa vorbim despre ce trebuie sa facem.

Imi pare bine ca suntem un grup de femei unite si putem rezolva o problema, ne putem ajuta una pe alta. Si cand aveti puncte de vedere diferite ce faceti?

Ne ascultam una pe alta, si ne luam una dupa alta. Invatam de la una care are dreptate si ne luam dupa ea.

Poti da exemple de lideri la firul ierbii care au ajuns lideri informali sau chiar formali in comunitatea ta?

Avem mai multi, in primul rand o avem pe doamna Lacatus Elisaveta, care este invatatoare si ii invata pe copiii care au ramas reptenti si nu stiu sa scrie si sa citeasca. Ii ajuta foarte mult. Si ne ajuta si pe noi, cand avem o problema.

Esti constienta de punctele tale tari? I-ai intrebat pe altii ce calitati, abilitati si talente vad la tine si ti-ai facut si tu propria lista?

Sunt constienta ca am puncte tari. In primul rand am incredere in mine si nu ma las doborata la pamant. Ma ridic in picioare si o iau de la capat.

Si am putere sa-mi cresc copiii, cu ajutorul lui Dumnezeu imi vad de copii, de casa.

Mama nu s-a putut intelege cu primul sot, asa ca am fost crescuta de bunica de la doi ani pana la 18, fara tata. Am mers la scoala, am lucrat cu ziua sa ma intretin. Dupa ce am iesit din scoala, am facut 10 clase, am lucrat la incaltaminte - la „Staruinta” - doi ani, la patiserie vreo trei luni. Sunt la a doua casatorie, am un copil din prima. Am lucrat si afara, in agricultura, ca sa-mi cresc copii. Am 27 de ani acum. Sunt o femeie puternica.

Cauti aspectele pozitive ale oamenilor si situatiilor si incerci sa construiesti atat pe punctele tari ale tale cat si ale celorlalti?

Da, caut asta si atunci cand gasesc ii laud si asa ii ajut sa aiba incredere in ei si sa mearga si ei mai departe.

Este comunitatea ta constienta de ce grup de femei minunate exista aici, in Patrauti? Cum anume?

Oamenii ne respecta, ne vorbesc

frumos, ne cer un sfat. Si au incredere in noi.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Da, cu doamna Lacatus si cu dumneavoastra.

Cum vezi succesul?

Sa incep si sa duc ceva pana la capat, cum sunt cursurile din proiectul asta, inseamna pentru mine un succes. Si mai inseamna succes, pentru mine, cand vad ca fac ceva si imi iese foarte bine.

Care ar fi pasul tau urmator in a contribui la un succes in comunitate si cum ai face asta?

As vrea sa fiu un lider bun, sa ajut intreg satul. Pentru ce este nevoie. Cand apare o problema sa fiu anuntata si sa merg sa ajut la ce este nevoie.

Listeaza trei probleme personale.

Poți identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

Sa fiu tare, sa pot creste copii mai departe.

Sa am incredere in fortele mele proprii.

Problemele astea cred ca tin de mine. Sa-mi educ copiii cum trebuie si sa mearga la scoala - asta e ceva ce depinde si de altii, nu numai de mine. Depine de profesori, de sponsori...

Exista vreo organizatie la care sa ai acces si care sa te asiste in evaluarea problemelor tale si planificarea pasilor tai urmatori?

Da, pot cere ajutor la Partida Romilor, la Asociatie la Americani si la Asociatia Agricola.

“Pai, daca sunt o femeie puternica, sigur ca nu fac ceva numai pentru familia mea. Ca nu traim intre salbaticiuni, traim intre oameni. Si daca altii sunt mai slabi sau sunt intr-un moment in care nu se pot ajuta singuri, atunci cel mai puternic trebuie sa-i ajute.”

Margareta BURDUJA - com. Patrauti, jud.Suceava

Crezi ca liderii la firul ierbii / *grassroots leaders* au alte motivatii si nevoi decat cei care detin in mod traditional pozitii de lider?

Ce ii motiveaza pe lideri depinde de cum pornesc ei. Daca pornesc de la firul ierbii, atunci lucreaza in binele altora, nu numai al lor si al familiilor lor. Ca simt totul, traiesc totul, ii doare totul...

Prin ce este unica povestea ta? Cum ar putea comunitatea careia ii apartii sa devina mai buna datorita contributiei tale?

Unica nu cred ca este. Am 12 nasteri, dar doar 10 copii in viata. Vreau sa-i cresc ca pe niste oameni normali, educati si lupt ca ei sa aiba un viitor in tara asta. Le ajut si pe femeile mai tinere, care au unul-doi

copii si inca nu se descurca. Imi cer un sfat, iar eu le ajut cu sfatul, sau chiar merg la ele sa continui eu treaba pe care ele au inceput-o dar nu stiu sa o faca. Ca sunt tinere...

Si, prin tot ceea ce fac, vreau sa fim noi, ca parinti, un model. Si pentru copii si pentru toata comunitatea Patrauti.

Te gandești sa te implici in ceva concret? In ce anume?

Ca sa ma implic mai mult si in ceva anume ar trebui, mai intai, sa ma angajez, sa am un serviciu in afara casei, sa fiu eu sigura ca aduc un venit in casa si ne descurcam mai bine si mai usor.

Si ce anume ai face anume, daca ai rezolva problema locului de munca?

Ce as face in primul rand... As sprijini mult liderii, pentru ca am avut un lider care m-a ajutat mult: la proiectul casei, la lumina. Si mai sunt si altii la noi in comunitate care ne ajuta cum pot: cu un indemn, cu o apreciere, cu bani ne imprumuta, la nevoie, sa depasim o situatie.

Si atunci trebuie si eu, nu numai sa-i urmez, ci si sa-i ajut la nevoie. Si, in general, daca comunitatea te ajuta, trebuie sa dai si tu inapoi ceva comunitatii.

Ce te motiveaza sa te implici?

Sa fie mai frumos aici la noi; sa fie tara mai frumoasa, comuna mai frumoasa. Sa fim niste oameni tari, activi, sa fim oameni de incredere... Sa fim niste oameni adevarati. Si sa fim mandri ca suntem romani.

Ce crezi ca-i motiveaza pe alți lideri?

Cred ca liderii adevarati fac ceva pentru ca ii doare, ii doare pentru toti. Liderul care ne-a ajutat sa tragem lumina era dintre acestia - il durea pentru tot satul, nu numai pentru noi. Il durea ca traим in intuneric. A suferit pentru noi toti.

Poți da exemple din comunitate, din țara sau din lume?

Din comunitate as putea mentiona pe doamna Saveta Lacatus si pe doamna Geta Timisag.

Iti este mai usor sa lucrezi cu oameni care au aceleași motivatii cu tine? De ce crezi ca se intampla acest lucru?

Sigur ca imi este mai usor, pentru ca ei vor in primul rand sa inainteze, au un tel. Ca si mine.

Ce ai putea face pentru a te intelege mai bine si a lucra cu oameni sau organizatii care au motivatii diferite de ale tale?

Trebuie sa incerci sa-i intelegi, sa afli de ce vad ei lucrurile altfel. Si trebuie sa le explici iar si iar, cu alte cuvinte. Sa o iei mereu de la capat

pana ajungi la o intelegere comuna.

Ai identificat oameni sau organizatii care sa te ajute pe masura ce te dezvolti?

Da, am gasit ajutor, mai ales la oameni. Si de cautat i-am cautat eu, pentru ca altii nu stiu ce am eu nevoie.

Am gasit intotdeauna sprijin, sau macar un sfat, la doamna Saveta, la doamna Geta Timisag.

De ce tip de instruire, consiliere sau suport emotional ai avea cea mai mare nevoie acum?

Sunt acum implicata in alt curs de formare, invat mereu ca sa pot gasi de munca in afara casei.

Caci nevoia mare la noi este de locuri de munca, este nevoie de bani. Am invatat la curs ca taria ta si meseria, si tot ce mai stii sa faci, sunt surse de putere. Oamenii cu care te unesti sa faci ceva sunt si ei o sursa de putere. Si incepi ceva cu ceea ce stii tu sa faci si cu alti oameni, cu ce stiu si ei sa faca si cu care ai acelasi vis. Dar apoi ai nevoie de resurse.

Care ar fi urmatorii tai pasi in a decide de ce ajutor ai avea nevoie si cum sa il obtii?

In primul rand la Dumnezeu as cere ajutor.

Apoi la cei mai mari, la cei de la putere. Ei trebuie sa faca ceva si sa creeze locuri de munca ca sa nu mai mearga romanul nostru sa cerseasca, sa fure, sa sparga si sa faca si alte lucruri urate si care ne fac tara de ras.

Cum iti rezolvi problemele?

In primul rand Dumnezeu le rezolva si eu stiu asta si am incredere. Si apoi trebuie sa iei totul cu rabdare, caci rezolvi una si vine alta. Problemele toate le rezolv cu ajutorul sotului, impreuna ne straduim in toate.

In rezolvarea problemelor tale ce tin de comunitate incerci sa-i implici si pe altii, creand astfel oportunitati de dezvoltarea leadership-ului?

Sigur ca nu fac totul singura. Ma gandesc, mai intai, la cine ar fi mai potrivit, la cine poate ajuta. Noi, lucrând impreuna, invatam unii de la altii. Apoi apelam la cine trebuie sa faca, de exemplu la Primar.

Ce faci tu, fie sa identifici, fie sa incurajezi aparitia și dezvoltarea de noi lideri in comunitate?

Cand vad ca si alti oameni au initiative si ca fac ceva cu drag, ii ajut, ii incurajez, ii sprijin cum pot ca ei sa poata inainta.

Este comunitatea ta atenta la avantajele si punctele ei tari? Cum anume?

Nu prea cred ca este atenta. Daca ar fi s-ar schimba mai multe lucruri si mai repede, in bine.

Ai discutat vreodata despre bunastare sau succes? Cu cine?

Da, cu dumneavoastra. Am inteles

mai multe lucruri, parca s-a mai dezghetat mintea. Parca vad si inteleg altfel lucrurile din sat.

Te-ai gandit vreodata sa dezvolti o viziune asupra rezultatelor pe care

vrei sa le obtii, legat de bunastare si /sau succes?

Pentru mine un succes care sa ne duca la bunastare ar fi sa identificam aici, in comunitate, iar apoi sa sprijinim si sa cream multi lideri, lideri adevarati. Avem nevoie de lideri adevarati pe care sa-i urmam.

Listeaza trei probleme personale. Poți identifica cauzele acestora, probleme mai mari care se afla, de fapt, in spatele problemelor tale personale?

Locul de munca este pe primul plan, dar asta nu depinde numai de mine. Am invatat mult, am facut si cursul de ingrijitori la domiciliu - in acest proiect; acum fac alt curs... Am invatat si alte lucruri care sa-mi foloseasca in viata de zi cu zi - si in familie, si in comunitate - dar daca cei de la putere nu fac locuri de munca, unde sa ma duc? Si ce sanse reale sunt sa lucrez in afara casei?

Iar alte probleme ar fi sa fiu sanatoasa si sa raman o femeie puternica.

Capitolul 4

Rezultatele interviurilor

Din interviurile luate in cele trei comunitati au reiesit urmatoarele aspecte, care se regasesc printre cele cinci rezultate ale studiului din SUA:

a) Liderii la firul ierbii au motivatii si nevoi diferite de ale liderilor traditionali (fie ei formali sau informali).

In comunitatile lor, liderii la firul ierbii se evidentiaza, in primul rand, prin marea lor capacitate de autoconducere (self-leadership).

Acest lucru se remarca, chiar daca inca nu au initiat ceva pentru schimbarea comunitatii, in familie, la scoala sau la locul de munca, printre vecini si prieteni.

Atunci cand initiaza si organizeaza ceva pentru schimbarea comunitatii, liderii la firul ierbii o fac dinafara sistemelor de putere si cu foarte putine resurse. Sunt singuri, nu sunt conectati la retele, trebuie sa-si creeze o structura de suport pentru initiativa si trebuie sa-si defineasca un mod de lucru. Acestea sunt probleme reale, dar tocmai asta demonstreaza liderii la firul ierbii ca stiu sa faca: sa transforme problemele in oportunitati.

b) Leadership-ul la firul ierbii da cele mai bune rezultate cand decizia de a investi in dezvoltarea leadershipului la firul ierbii este o strategie deliberata, proactiva si consecventa.

Desigur ca totul porneste de la capacitatea de autoconducere / *self-leadership*. Liderul la firul ierbii stie ce vrea sa faca, ce are de invatat pentru asta, cum sa-si dezvolte abilitatile pentru a fi eficient.

Dar mai este ceva foarte important: incurajarea altora sa-si dezvolte abilitatile lor de leadership. Acesta este elementul cheie in a-i face pe cei din jur sa inteleaga ce faci si sa te urmeze. Asta ii ajuta pe liderii la firul ierbii sa solicite altor organizatii programe de instruire si asistenta tehnica si apoi sa invite finantatorii sa le sustina activitatile.

c) Liderii la firul ierbii incurajeaza finantatorii si organizatiile de suport sa sprijine eforturile de Leadership la firul ierbii.

O mare problema a liderilor, in general, este sa nu se lase coplesiti de munca si sa nu se izoleze in lupta lor pentru un ideal.

Liderii la firul ierbii sunt si mai expusi la aceste lucruri, dar au sansa sa vina cu idei "proaspete", reale si foarte actuale din comunitatile lor. In plus, ei cauta oportunitati de dezvoltare atat pentru ei cat si pentru grupul pe care il formeaza si cer ajutor, aratand ce fac si proiectand impactul ctuunii asupra comunitatii in mod atractiv pentru alte organizatii si pentru potentiali finantatori. (*W.K.Kellogg Foundation, Battle Creek, MI, Grassroots Leadership Development: Workbook for Aspiring or Current Grassroots Leaders, pag. 2*)

Publicatie realizata in cadrul proiectului:
"Povestea EI - femeile din comunitatile rurale interetnice"

Proiect finantat prin granturile SEE 2009 – 2014, in cadrul Fondului ONG in Romania. Pentru informatii oficiale despre granturile SEE si norvegiene accesati www.eeagrants.org si www.fondong.fdsc.ro.

Proiect implementat de:
Centrul de Mediere si Securitate Comunitara
Adresa: Str. Pantelimon nr. 32, 700082, Iasi
Telefon: 0232.252.920
E-mail: info@cmisc.ro
Web: www.cmisc.ro

In parteneriat cu:
Asociatia Societatea Doamnelor Bucovinene
Asociatia Romanian Women's Lobby

Publicatie realizata si coordonata de:
Asociatia Romanian Women's Lobby

Continutul acestui material nu reprezinta in mod necesar pozitia oficiala a granturilor SEE 2009 - 2014

Publicat la Iasi, decembrie 2015